

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

ЗВІТ
факультету іноземних мов
про роботу у 2018/2019 н.р.

УМАНЬ – 2019

1. Професорсько-викладацький склад факультету та робота щодо підвищення його рівня:

1.1. Характеристика професорсько-викладацького складу факультету

№ 1	Назва кафедри	Професорсько-викладацький склад		З них працюють															
				Разом		Штатні						Разом		Сумісники					
						Доктори наук, проф.		Кандидати наук, доц.		Без наукових ступенів і вчених звань				Доктори наук, проф.		Кандидати наук, доц.		Без наукових ступенів і вчених звань	
						осіб	%	осіб	%	осіб	%			осіб	%	осіб	%	осіб	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Кафедра англійської мови та методики її навчання	32	100	24	100	0	0	14	58,3	10	41,7	8	100	1	12,5	4	50	3	37,5
2	Кафедра теорії та практики іноземних мов	19	100	16	100	1	6,3	8	50	7	43,7	3	100	1	33,3	2	66,7	-	-
3	Кафедра іноземних мов	17	100	16	100	2	12,5	11	68,7	3	18,8	1	100	-	-	-	-	1	100
	Всього	68	100	56	100	3	5,4	33	58,9	20	35,7	12	100	2	16,7	6	50	4	33,3

1.2. Кількість осіб, що пройшли підвищення кваліфікації та/або стажування у звітному навчальному році.

№	ППП	Місце стажування	Термін стажування
1.	Деркач Світлана Петрівна	Житомирський державний університет імені Івана Франка	13.05.2019 – 13.06.2019
2.	Люшнівська Людмила Михайлівна	Житомирський державний університет імені Івана Франка	22.11.2018 – 22.12.2018
3.	Білецька Ірина Олександрівна	Університет економіки в Стальовій Волі, Республіка Польща	19.11.2018 – 30.11.2018
4.	Кришко Анна Юріївна	Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького	25.04.2019– 30.05.2019
5.	Бондар Галина Олександрівна	Київський університет менеджменту освіти	Січень-червень 2019
6.	Веремюк Людмила Леонідівна	Київський університет менеджменту освіти	Січень-червень 2019

У рамках спільного проекту МОН України та Британської Ради в Україні «Шкільний учитель нового покоління» доценти Бевз О.П., Комар О.С., Гембарук А.С., Холод І.В.,

Капелюшна Т.В. та викладачі Коваленко О.В., Слободяник О.О., Кобилянська В.О., Колісниченко А.І., Ремезовська Н.М.) взяли участь:

• У літній школі від Британської Ради «Teacher Research and Curriculum Study» (Драгобрат, 1.07.- 7.07.2018) ()

• у зимовій школі від Британської Ради «Trainer Development» (16-21.02.2019, Львів).

У рамках міжнародного проекту «Модернізація педагогічної вищої освіти з використання інноваційних інструментів викладання» (MoPED) програми ЄС Еразмус + КА2 – Розвиток потенціалу вищої освіти, № 586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SVNE-JP на базі ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» доцент Бондарук Я.В., Шульга Н.В. та Процько Є.С. взяли участь у тренінгах з 11-16 березня 2019 р. (м. Переяслав).

У рамках проекту УАДО «Європейські індикатори якості освітніх досліджень для розширення можливостей освітян в Україні» (№ 587032-EPP-1-2017-UA-EPPJMO-SUPPA), за підтримки Програми Erasmus+ Європейського Союзу доцент Комар О.С. та викладач Колісниченко А.І. взяли участь у II зимовій школі та завершили 48-годинний курс «Європейські індикатори якості освітніх досліджень» (23-28 січня 2019 р.)

В рамках роботи над університетським проектом «Інтернаціоналізація університету в умовах автономії вузу та соціально-політичної нестабільності в Україні» в рамках «Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України» з 11 по 18 листопада 2018 року доценти Сушкевич О.В. та Постоленко І.С. відвідали Единбурзький університет (Школа Освіти Морей, м. Единбург, Велика Британія), де відбувся обмін досвідом з партнерським ЗВО.

Крім того, викладачі кафедр мали можливість підвищити свою професійну майстерність через участь у ряді постійно діючих в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини семінарів різного рівня (для завідувачів кафедр та викладачів з досвідом роботи понад 5 років), у Школі професійного зростання молодого викладача (для викладачів з досвідом роботи до 5 років).

1.3. Участь у навчальному процесі провідних науковців та фахівців.

На факультеті іноземних мов навчальний процес забезпечують:

- доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти, ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Безлюдний О.І.
- кандидат педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти Бріт Н.М.
- доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики іноземних мов Білецька І.О.
- доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов Безлюдна В.В.
- доктор педагогічних наук, професор Заболотна О.А.
- доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Коберник О.І.
- доктор педагогічних наук, професор Авраменко О.Б.
- доктор педагогічних наук, професор Кучеренко І.А.
- кандидат філологічних наук, професор Цимбал Н.А.

2. Контингент студентів (станом на 1 квітня поточного 2018/2019 н.р.) (денна ф.н.)

2.1 Всього, осіб 397, з них: за держзамовленням 146, на контрактній основі 251, з них: українці 187, студенти-іноземці 64.

2.2. Пільгові категорії студентів:

- студенти із числа дітей-сиріт 2;
- студенти із числа дітей позбавлених батьківського піклування 0;

- студенти із числа дітей під опікою 3;
- студенти із числа дітей-інвалідів 3;
- студенти із малозабезпечених сімей 2;
- студенти, які мають посвідчення дитини, постраждалої від ЧАЕС 0;
- діти учасників АТО 3;
- студенти-батьки 7.

2.3. Всього академічних груп на факультеті 33.

2.4. Чисельність студентів, які проживають у гуртожитках 64.

2.5. Кількість студентських сімей 0, з них проживають у гуртожитках 0.

Контингент студентів (станом на 1 квітня поточного 2018/2019 н.р.) (заочна ф.н.)

2.1 Всього, осіб 162, з них: за держзамовленням 33, на контрактній основі 129, українці 161, студенти-іноземці 1.

2.2. Пільгові категорії студентів:

- студенти із числа дітей-сиріт 0;
- студенти із числа дітей позбавлених батьківського піклування 0;
- студенти із числа дітей під опікою 0;
- студенти із числа дітей-інвалідів 0;
- студенти із малозабезпечених сімей 0;
- студенти, які мають посвідчення дитини, постраждалої від ЧАЕС 0;
- студенти-батьки 22.

2.3. Всього академічних груп на факультеті 10.

2.4. Чисельність студентів, які проживають у гуртожитках 0.

2.5. Кількість студентських сімей 0, з них проживають у гуртожитках 0.

2.6. Динаміка зміни контингенту студентів (денна форма навчання):

№ з/п	Показники	Попередній навчальний рік 2017/2018						Поточний навчальний рік 2018/2019								
		Разом	Бакалавр				Магістр		Показники	Разом	Бакалавр				Магістр	
			1	2	3	4	1	2			1	2	3	4	1	2/3
1.	Всього по факультету/інституту (на 01.10.17)	347	64	56	61	73	69	24	Всього по факультету/інституту (на 01.10.18)	459	89	70	64	72	82	69/13
2.	Прибуло, з них:								Прибуло, з них:							
2.1	-прийом								-прийом							
2.2	-прибуло з ін.. факультетів, ВНЗ								-прибуло з ін.. факультетів, ВНЗ							
2.3	-переведено з інших видів навчання всередині року								-переведено з інших видів навчання всередині року							
2.4	-переведено з державної на контрактну основу навчання								-переведено з державної на контрактну основу навчання							
2.5	-переведено з контрактної на державну основу навчання	4		4	1	1			-переведено з контрактної на державну основу навчання	5	1	1			3	
2.6	-поновлені								-поновлені	3				3		
3.	Вибуло, з них:	97		8	5	73	-	11	Вибуло, з них:	169	2	5	2	75	3	69/13
3.1	-випуск	80				70	-	10	-випуск	152				72	-	67/13

3.2	-за вл.бажанням	2			1	1			-за вл.бажанням	3	1	1			1	
3.3	-за невик. навч. плану	7		4	3				-за невик. навч. плану	6	1	1			2	2
3.4	-за порушення умов контракту	1			1				-за порушення умов контракту							
3.5	-за порушення навчальної дисципліни								-за порушення навчальної дисципліни							
3.6	-відраховані у зв'язку з іншими причинами	2		1				1	-відраховані у зв'язку з іншими причинами	1			1			
3.7	-на з/в	5		3		2			-на з/в	7		3	1	3		
4.	Всього по факультету (на 01.07.18)	250	64	48	56	-	69	13	Всього по факультету (на 01.07.19)	293	87	65	62	-	79	-

Динаміка зміни контингенту студентів (заочна форма навчання):

№ з/п	Показники	Попередній навчальний рік 2017/2018							Поточний навчальний рік 2018/2019							
		Разом	Бакалавр				Магістр		Показники	Разом	Бакалавр				Магістр	
			1	2	3	4	1	2			1	2	3	4	1	2
1.	Всього по факультету/інституту (на 01.10.17)	161	29	6	24	52	21	29	Всього по факультету/інституту (на 01.10.18)	162	27	31	13	24	38	29
2.	Прибуло, з них:								Прибуло, з них:	14	-	4	6	4	-	-
2.1	-прийом								-прийом							
2.2	-прибуло з ін. фак. -тів, ВНЗ								-прибуло з ін. фак. -тів, ВНЗ	7		3	4			
2.3	-переведено з інших видів навчання всередині року	5		3		2			-переведено з інших видів навчання всередині року	2				2		
2.4	-переведено з державної на контрактну основу навчання								-переведено з державної на контрактну основу навчання	1			1			
2.5	-переведено з контрактної на державну основу навчання	1				1			-переведено з контрактної на державну основу навчання	2			1		1	
2.6	-поновлені	2				1	1		-поновлені	5		1	2	2		
3.	Вибуло, з них:	81	1	1	2	55	22	-	Вибуло, з них:	67	2	7		28	1	29
3.1	-випуск	74				52	22		-випуск	51				23		28
3.2	-за вл.бажан	2			1	1			-за вл.бажан	4		2		2		
3.3	-за невик. навч. плану	5	1	1	1	2			-за невик. навч. плану	10		5		3	1	1
3.4	-за порушення умов контракту								-за порушення умов контракту	2	2					
3.5	-за порушення навчальної дисципліни								-за порушення навчальної дисципліни							
3.6	-відраховані у зв'язку з іншими причинами								-відраховані у зв'язку з іншими причинами							
4.	Всього по факультету (на 01.07.18)	87	28	8	22	-	-	29	Всього по факультету (на 01.07.19)	109	25	28	19	-	37	-

3. Чисельність випускників денна форма навчання:

- 3.1. Всього 100, з них отримали диплом з відзнакою 10.
 3.2. Випуск бакалаврів, всього осіб 73, з них отримали диплом з відзнакою 7, із них: продовжують навчання для здобуття освітнього ступеня магістра 53.
 3.3. Випуск магістрів, всього осіб 27, з них отримали диплом з відзнакою 3, із них продовжують навчання для здобуття освітнього ступеня магістра 0.

Чисельність випускників заочна форма навчання:

- 3.1. Всього 51, з них отримали диплом з відзнакою 2.
 3.2. Випуск бакалаврів, всього, осіб 23, з них отримали диплом з відзнакою 1, із них: продовжують навчання для здобуття освітнього ступеня магістра 10.
 3.3. Випуск магістрів, всього осіб 28, з них отримали диплом з відзнакою 1, із них продовжують навчання для здобуття освітнього ступеня магістра 0.

4. Результати та аналіз успішності студентів факультету (денна форма навчання):

Зимова сесія				Літня сесія			
2017/2018		2018/2019		2017/2018		2018/2019	
Успішність %	Якість %	Успішність %	Якість %	Успішність %	Якість %	Успішність %	Якість %
98,8	53,5	94,5	41,2	100	60,1	99,7	75,6

- 4.1. Кількість студентів, які отримують іменні та персональні стипендії 0.
 4.2. Кількість студентів, які мають академічну заборгованість 0.
 4.3. Кількість студентів, які не склали літню заліково-екзаменаційну сесію з поважних причин 2.

Результати та аналіз успішності студентів факультету (заочна форма навчання):

Зимова сесія				Літня сесія			
2017/2018		2018/2019		2017/2018		2018/2019	
Успішність %	Якість %	Успішність %	Якість %	Успішність %	Якість %	Успішність %	Якість %
94,3	48,3	97,5	21	99,2	53,6	94,5	59,2

- 4.1. Кількість студентів, які отримують іменні та персональні стипендії 0.
 4.2. Кількість студентів, які мають академічну заборгованість 0.
 4.3. Кількість студентів, які не склали літню заліково-екзаменаційну сесію з поважних причин 0.

5. Зміст та планування освітнього процесу:

5.1. Головне спрямування освітнього процесу.

Головне спрямування освітнього процесу на факультеті іноземних мов - підготовка вчителя сучасної школи в новій системі професійних координат, які передбачають не лише цілісне сприйняття творчих завдань, а й формування позиції творця корпоративного професійного середовища, в якому реалізуються гуманітарні цінності. Цей процес здійснювався в контексті створення системи організаційних та дидактичних заходів по реалізації змісту освіти відповідно до державних стандартів.

5.2. Організація освітнього процесу відповідно вимог кредитно-трансферної системи.

Освітній процес на факультеті здійснюється на основі ЄКТС як системі накопичення і трансферу кредитів, яка ґрунтується на прозорості результатів навчання і навчального процесу, маючи на меті сприяння плануванню, наданню, оцінюванню, визнанню та підтвердженню кваліфікацій та навчальних модулів, а також сприянню мобільності студентів. Кредити ЄКТС ґрунтуються на навчальному навантаженні,

необхідному студентам для досягнення очікуваних результатів навчання. Результати навчання описують те, що, як очікується, має знати, розуміти чи вміти робити студент після успішного закінчення процесу навчання. Вони пов'язані з дескрипторами рівнів національних і європейської рамок кваліфікацій.

Кредитно-трансферна система, яка є складовою частиною ЄКТС, робить студента суб'єктом навчання, залучаючи його до свідомої й активної праці, ґрунтуючись на співпраці викладача та студента, знімає адміністративний тиск і стимулює його свідому самостійну роботу. До мінімуму зводиться вплив випадкових і суб'єктивних психологічних факторів, а підсумкова оцінка є об'єктивнішою, оскільки базується на оцінюванні кожного виду роботи з усіх тем дисципліни протягом тривалого часу.

Підвищення можливостей студентської мобільності, досягнення сумісності програм підготовки та кваліфікацій, забезпечення навчання студентів за індивідуальною варіативною частиною освітньо-професійних програм, підвищення якості підготовки фахівців та їх конкурентоспроможності, забезпечення доступу до ринків праці, посилення престижу вищої освіти України - основні цілі, реалізацію яких здійснює факультет в освітньому процесі.

В освітній процес на всіх етапах навчання впроваджено елементи кредитно-трансферної системи. Рейтинг кожного студента формувався з урахуванням відвідування лекцій та практичних занять, підготовки відповідних навчальних матеріалів (тематичних модулів, ІНДЗ, лексичних мінімумів, словників, таблиць), результатів контрольних робіт, роботи кожного в парах чи міні-групах та ін. На рівні кожного студента підсумовувалась набрана кількість балів як результат роботи впродовж семестру. Студенти, котрі не набрали відповідну суму балів, могли скористатися заліком чи екзаменом як формою рубіжного контролю. Засвідчується ефективність таких форм роботи як захист студентами рефератів з наступним їх обговоренням та оцінюванням їх самими студентами.

Необхідність адаптації національної системи кваліфікацій України до європейської системи кваліфікацій та запровадження нових підходів до рівня знань, навичок, особистісних і професійних компетентностей випускників вищих навчальних закладів потребує радикальної організаційної перебудови освітнього процесу у закладах вищої освіти разом із необхідністю впровадження нових освітніх підсистем. Організацію навчально-педагогічного процесу факультет здійснює у відповідності до директивних вимог МОН України, на основі відповідних діючих навчальних планів, типових і навчальних програм, розкладу занять, затвердженого в установленому порядку, плану роботи факультету, графіка проведення контрольних робіт, індивідуальної роботи, консультацій, занять в лінгафонному класі.

Програми всіх навчальних дисциплін освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр», викладання яких здійснюється на факультеті згідно до навчальних планів, укладено за вимогами ECTS. Деканат здійснює регулярний контроль за постійним оновленням діючих програм навчальних дисциплін.

Згідно до діючих програм навчальних дисциплін укладено тематику ІНДЗ і перелік пропонованої студентам літератури та Інтернет ресурсів для виконання вищезначених завдань. Мовна специфіка факультету зумовлює особливості організації самостійної роботи студентів у вигляді аудіопрактикуму, який проводиться в лінгафонних кабінетах факультету згідно до попередньо укладеного графіка, внесеного в розклад занять студентів. Проведення аудіопрактикуму навчально-методично забезпечується автентичними аудіо- та відео матеріалами, на базі яких розроблено завдання лабораторних робіт, що мають на меті формування фонетичних, лексичних і граматичних навичок студентів-філологів. Завдання лабораторних робіт укладаються за тематичним принципом для кожного етапу навчання, узгоджуючись з тематикою відповідних змістових модулів, зазначених в програмах таких фахових дисциплін як практика усного і писемного мовлення, практична граматики, практична фонетика.

Згідно наказу № 812 МОН України від 20.10.04 р. укладено інформаційні пакети для студентів усіх етапів навчання ОС "бакалавр" і "магістр", до складу яких входять всі

необхідні складові, перелічені вищеозначеним наказом. Інформаційний пакет факультету укладено в електронному вигляді і студенти мають до нього доступ за умови роботи в мережі Інтернет.

Облік успішності студентів здійснюється в журналах обліку успішності академгруп, відомостях моніторингу успішності, який за розпорядженням деканату проводиться двічі на семестр, а також заліково-екзаменаційних відомостях, що ведуться в рамках внутрішньої електронної системи обліку. Журнали обліку, бланки відомостей та залікові книжки укладено з таким розрахунком, щоб відобразити успішність студента як за вимогами ECTS, так і за традиційною шкалою оцінювання.

Викладачі факультету іноземних мов активно працюють над розвитком навчально-методичного забезпечення дисциплін згідно до вимог ЄКТС, випускаючи підручники, посібники та методичні рекомендації для студентів усіх етапів навчання.

Завдяки реалізації програми академічної мобільності та діяльності факультету на теренах міжнародної співпраці у 2018/2019 н. р. студенти отримали можливість навчатись у різних куточках світу за програмами академічної мобільності.

У лютому 2019 р. студентка 4 курсу Січкара А. та 3 курсу Максименко Дар'я завершили своє семестрове навчання в Університеті Порту, а Ревнюк Володимир мав змогу продовжити своє перебування у рамках проекту Mobile+3 ще на 1 семестр, до 16 червня 2019 року.

Студентки Жупаник Ольга та Крузель Валерія також продовжили своє навчання в Державній вищій школі професійної освіти імені Я.А. Коменського в м. Лешно та повернулися до університету у лютому 2019 року.

З 03.09.2018 по 31.07.2019 рр. студенти факультету іноземних мов Гончарова Альона та Невдахін Микита навчаються за програмою академічного обміну Уряду КНР за умовами двосторонньої Угоди між МОН України та Міністерством освіти КНР в Тяньцзіньському університеті іноземних мов (КНР).

З 28.08.2018 по 01.02.2019 рр. студентка факультету іноземних мов Курінна Дарія навчається за програмою академічного обміну Уряду КНР за умовами двосторонньої Угоди між МОН України та Міністерством освіти КНР в Пекінському педагогічному університеті (м. Пекін, КНР).

З 03.09.2018 по 30.06.2019 рр. студентка факультету іноземних мов Потапенко Аліна навчається за програмою академічного обміну Stipendium Hungaricum в Печському університеті (м. Печ, Угорщина).

З 01.09.2018 по 30.06.2019 рр. студент факультету іноземних мов Бойко Артур навчається за програмою академічного обміну Stipendium Hungaricum в Будапештському університеті імені Лоранда Етвеша (м. Будапешт, Угорщина).

З 20.02.19 по 30.06.2019 рр. студент факультету іноземних мов Валентин Дубов проходить семестрове навчання у партнерському навчальному закладі Державній Вищій школі професійної освіти імені Яна Амоса Коменського.

З 01.10.2018 по 30.07.2019 рр. 8 студентів (ФІМ – Шпетна Олександра, Осіпчук Карина, Малишевська Катерина, Котовщук Анастасія, Баліцька Вікторія, Кавун Юлія, Швець Назар, Лелека Марина) продовжували своє навчання за програмою подвійного диплому в Інституті Європейської Культури Познанського університету імені Адама Міцкевича в м. Гнезно (Республіка Польща).

5.3. Методичне забезпечення навчально-виховного процесу. Порівняти з 2017/2018 н.р.

Навчальний процес забезпечений навчальними програмами з фахових дисциплін, на основі яких розроблено програми навчальних дисциплін (для 1-4 етапів навчання) та робочі програми, підписані та затверджені в установленому порядку. У звітному році викладачами факультету підготовлено програми навчальних дисциплін за

вимогами ЄКТС для студентів всіх етапів навчання; поновлено пакет навчально-методичних матеріалів, який містить: навчальне планування дисципліни, семінарські та практичні заняття, питання для самоконтролю, теми рефератів, тексти лекцій, індивідуальні навчально-дослідні завдання, тести для рубіжного контролю тощо.

У звітному 2018/2019 навчальному році викладачами факультету опубліковано 6 монографій, 16 навчальних посібників, 3 методичних рекомендацій:

Монографії:

1. Навчання майбутніх вчителів англійської мови у закладах вищої освіти Західної Європи: бельгійський досвід [Монографія] / Є. С. Процько. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2018. – 216 с.
2. Комар О.С. Неперервна освіта вчителів англійської мови у країнах Європейського Союзу: теорія і практика: монографія / Комар Олег Станіславович. – Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2019. – 376 с.
3. Інноваційний потенціал порівняльно-педагогічних досліджень для розвитку вищої освіти в Україні: колективна монографія /Безлюдна В.В., Бойчевська І.Б., Павлюк В.І., Палагута І.В., за заг. ред. О. А. Заболотної; МОН України, Уманський держ.пед.ун-тет імені Павла Тичини. – Умань : Візаві, 2019. – 218 с.
4. Білецька І. О., Свиридчук О. В., Шульга Н. В. Полікультурна освіта та виховання в англійськомовних країнах: досвід США, Канади та Великої Британії / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: Візаві, 2019. 165 с.
5. Zabolotna, O., Shchudlo, S., Kovalchuk, O. (2018). Teacher leadership in Ukraine. The role of teachers in school management and professional development, *Teacher Leadership*, J. Madalińska-Michalak (eds.), Warsaw: Foundation for the Development of the Education System, Key Concepts Series, vol. 2
http://czytelnia.frse.org.pl/media/Teacher_leadership_srodek_ONLINE.pdf
6. Свиридчук О., Веремюк Л. Неперервна освіта: трансатлантичний досвід / О.Свиридчук, Л.Веремюк // NOWOCZESNE TECHNOLOGIE INNOWACYJNE I INFORMACYJNE W ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA 2. MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach, Katowice, Polska, 2019, 1-3 kwietnia (подано до друку)

Навчальні посібники:

1. Комар О.С. Навчально-методичний посібник. Вибрані питання теорії і практики перекладу : навчально-методичний посібник для студ. 1 курсу ОС “магістр” спец. “Середня освіта (Мова і література (англійська))” ф-тів іноз. мов закл. вищої освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини; уклад. О.С. Комар. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2018. – 130 с.
2. Ділова іноземна мова (англійська): навчально-методичний посібник для самостійної роботи для студентів 1 курсу магістратури спеціальностей 032 Історія та археологія, 014.03 Середня освіта (Історія) / укл.: Г. Л. Прокоф'єв. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. – 49 с.
3. English: Vocabulary and Grammar: посібник для студентів 3 курсу спеціаліз. «англійська мова» філолог. ф-тів вищих закладів освіти / укл.: А.В. Солодчук, О.А. Пономарьова. – Умань: ВІЗАВІ, 2018. – 122 с.
4. Педагогічна практика у ВНЗ : навчально-методичний посібник для самостійної роботи з педагогічної практики з англійської мови для студентів ОС «Магістр» факультету іноземних мов/ уклад. Н. М. Бріт, О. П. Бевз, А. С. Гембарук. – Умань :

- Візаві, 2018. – 106 с.
5. Методика навчання англійської мови : навчально-методичний посібник для студентів мовних спеціальностей закладів вищої освіти / уклад. Холод Ірина Василівна, м. Умань: ВПЦ "Візаві", 2018 – 160 с.
 6. English Grammar in Practice: Part 2 – Non-Finite Forms of the Verb: навчальний посібник для студ. 2 курсу факультетів іноземних мов / укл. Бондарук Я.В., Деркач С.П., Слободяник О.О. – Умань, 2019. – 160 с.
 7. Contrastive grammar of English and Ukrainian languages (Morphology) : навчальний посібник для самостійної роботи студентів ОС "бакалавр" / уклад.: Т.О.Вінг. – Умань : Візаві, 2018. – 160 с.
 8. Німецька мова для ОС «бакалавр» : навчальний посібник / уклад. : М. А. Кирилук, Г. Д. Авчіннікова, Ю. Ю. Казак, Н. В. Ставчук. – Умань : Візаві, 2018. – 126 с.
 9. Французька мова для початківців : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. : І. С. Лаухіна, В. Ю. Литвиненко, О. В. Побережник. – Умань : ОМІДА, 2018. – 206 с.
 10. LE FRANCAIS : навчальний посібник з французької мови для студентів вищих навчальних закладів / уклад. В. Ю. Литвиненко. – Умань : ОМІДА, 2018. – 161 с.
 11. Dictionary of musical terms. Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / укл. Г. О. Бондар, І.Ю. Щербань. – Умань: АЛМІ, 2019. – 104 с.
 12. Навчальний посібник з німецької мови для студентів 1 курсу гуманітарних спеціальностей Deutsch für geisteswissenschaftliche Fachbereiche : навчальний посібник з німецької мови для студентів гуманітарних спеціальностей вищих закладів педагогічної освіти / [І.Б. Бойчевська, Л.Л. Веремюк]. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Алмі», 2018. – 132 с.
 13. Іноземна мова (англійська): навчальний посібник з англійської мови для студентів-заочників немовних спеціальностей закладів вищої освіти / Уманський пед. ун-т ім. Павла Тичини ; уклад. Безлюдна В.В. – Умань : Візаві, 2019. – 167 с.
 14. English for historians. Навчальний посібник з англійської мови для студентів історичних спеціальностей вищих навчальних закладів / Укладач та автор: Іванчук Г.П. – Умань: ОМІДА, 2019. – 132с.
 15. English for historians. Навчальний посібник з англійської мови для студентів заочного відділу історичних спеціальностей вищих навчальних закладів / Укладач та автор: Іванчук Г.П. – Умань: ОМІДА, 2019. – 72 с.
 16. Посібник з домашнього читання за твором В. Коллінз «Місячний камінь» для студентів IV курсу спеціальності «Мова та література (англійська)» ф-ів іноземних мов вищих закл. освіти/ [автори Ю. О. Біленька, Н.В. Шульга]. –Умань: ВІЗАВІ, 2018. – 25 с.

Інші наукові видання (словники, переклади наукових праць, науковий коментар, бібліографічний покажчик тощо):

1. Інструктивно-методичні рекомендації з дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» для студентів IV курсу спеціальності «Мова та література (англійська)» ф-ів іноземних мов вищих закл. освіти/ [автори Ю. О. Біленька, Н.В. Шульга]. – Умань: ВІЗАВІ, 2018. – 54 с.
2. Alla Gembaruk, Olena Bevz Observed Teaching Guidelines : методичні рекомендації до виконання завдань з виробничої практики для студентів факультету іноземних мов ОС «бакалавр» / укл.: Бевз О. П., Гембарук А. С. – Умань : Візаві, 2019. – 28 с.
3. Alla Gembaruk, Olena Bevz Qualification Paper Guidelines : методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи з методики навчання англійської мови здобувачами вищої освіти факультету іноземних мов ОС «бакалавр» уклад.: Алла, Гембарук, Олена Бевз. – Умань : Візаві, 2019. – 46 с.

У минулому 2017/2018 навчальному році викладачами факультету опубліковано 4 монографії, 1 словник, 2 електронних навчальних посібника, 22 навчальних посібники, 6 методичних рекомендацій.

5.4. Використання інноваційних технологій в освітньому процесі.

Факультет іноземних мов вбачає свою мету у переході до конкурентноздатної системи європейської вищої освіти, що ґрунтується на гармонізації стандартів академічних кваліфікацій випускників (бакалавр; магістр) та національних стандартів якості освіти. Навчання в умовах ECTS вимагає пошуку нових форм організації академічної діяльності, яка є пріоритетним напрямом розвитку закладів вищої освіти.

Загальна стратегія навчання іноземних мов визначається потребами сучасного суспільства та рівнем розвитку лінгвістичних, психолого-педагогічних і суміжних наук. Цією стратегією є комунікативно-діяльнісний підхід, який зумовлює практичну мету навчання іноземних мов, а саме: оволодіння іншомовним міжкультурним спілкуванням шляхом формування та розвитку міжкультурної комунікативної компетентності. Згідно з зазначеними вимогами, а також положеннями нової мовної політики в Україні процес вивчення іноземної мови на сучасному етапі базується на таких ключових поняттях, як «спілкування», «культура», «мотивація» та «інтерактивність».

У контексті означених вимог до іншомовної освіти необхідною умовою є впровадження таких технологій, які б більш ефективно розкривали потенціал студентів, їх інтелектуальні, творчі та моральні якості та сприяли підвищенню мотивації вивчення іноземної мови, активізували їх пізнавальну діяльність, спонукали до творчого пошуку та самовдосконалення. З огляду на це у процесі викладання дисциплін кафедри широко використовувалась *інтерактивна модель навчання*, яка орієнтована на забезпечення комунікативно-діялісного характеру процесу засвоєння знань та набуття досвіду, необхідного для продукування нових знань, на створення умов для розвитку професіоналізму та мобільності суб'єктів навчальної взаємодії, готовності до соціальної взаємодії на засадах діалогу культур та реалізації культурно свідомої ролі у ньому.

Викладачами факультету іноземних мов широко практикувалися такі типи інтерактивних технологій: інтерактивна технологія кооперативного навчання, інтерактивна технологія колективно-групового навчання, інтерактивна технологія ситуативного моделювання, кейс технології тощо.

Інтерактивна технологія кооперативного навчання. Серед технологій кооперативного навчання практикувалися такі інтерактивні технології, як: робота в парах і робота в малих групах. Цей вид діяльності є ефективним і максимально результативним на етапі тренування у спілкуванні. Ця технологія використовувалася для вирішення складних проблем, що потребують колективного розуму, коли завдання вимагає спільної, але не індивідуальної роботи. За умов парної чи групової роботи всі студенти отримують можливість і час поміркувати, обмінятися ідеями з партнером і лише потім озвучувати свої думки. Вона розвиває навички спілкування, вміння висловлюватися, критично мислити, переконувати, вести дискусію. Важливими моментами групової роботи є опрацювання змісту і подання групами результатів колективної діяльності. Заняття з використанням інтерактивної технології кооперативного навчання широко практикується викладачами кафедри англійської мови та методики її навчання (професори Безлюдний О.І., Бріт Н.М., доценти Гембарук А.С., Капелюшна Т.В., Комар О.С., Бевз О.П., Деркач С.П., Постоленко І.С., Бондарук Я.В., Шульга Н.В., Солодчук, викладачі Слободяник О.О. Коваленко Н.Р., Безрукова А.Р. та інші). Працюючи в парах чи в групах змінного складу, студентам доводилося працювати з іноземною мовою для спілкування, вибираючи з різних матеріалів саме те, що потрібно було для реалізації конкретної мети. Це і була реальна мотивація для вживання мови з метою одержання інформації. Студенти виявляли свою ініціативу, творчість у справі.

Однією з інтерактивних технологій кооперативного навчання, що широко використовується всіма викладачами кафедри у навчальному процесі, є *проектна робота*, яка передбачає створення проекту одним, двома чи групою студентів. Особливо ефективним є використання методу проектів на заключному етапі роботи над розмовною темою, коли студенти можуть комплексно презентувати вивчений активний лексичний мінімум, активізувати свої знання та вийти на вільний етап говоріння (монологічного або, навіть, діалогічного чи групового). Тому цей метод широко використовується викладачами практики усного та писемного мовлення та практичного курсу англійської мови (доценти Капелюшна Т.В., Сушкевич О.В., Деркач С.П., Постоленко І.С., Бондарук Я.В., Шульга Н.В., Процько Є.С., Прокоф'єв Г.Л., Вінг Т.О., викладачі Колісніченко А.І., Слободяник О.О., Безрукова А.Р., Кобилянська В.О., Коваленко Н.Р.).

Інтерактивні технології колективно-групового навчання передбачають одночасну спільну роботу всієї групи. У навчальному процесі використовувалися такі технології, як: «Мозковий штурм», «Мікрофон», «Мозаїка», «Аналіз ситуації» (доценти Бевз О.П., Постоленко І.С., Холод І.В., старші викладачі Коваленко О.В., Галай О.В., Дудик Н.Т., Зевченко Т.М., викладачі Кобилянська В.О., Колісніченко А.І., Коваленко Н.Р.). Ці технології є ефективними не лише під час викладання практики усного й писемного мовлення, а й під час вивчення практичної фонетики, методики навчання англійської мови.

Інтерактивні технології ситуативного моделювання передбачають включення учасників навчального процесу у діяльність в межах конкретних ситуацій спілкування, що відтворюють особливості реального життя або наближені до них. До цього типу інтерактивних технологій відносяться імітаційні та рольові ігри, які практикуються на проміжному етапі роботи над розмовною темою. Ефективність *рольових ігрових проектів* визначається спільним навчанням у діяльності, в умовах, максимально наближених до реальності.

Під час викладання дисциплін *Практичний курс англійської мови на I та II курсах ОС «магістр»* окрім *методу проектів* широкого використання здобули такі інноваційні форми навчання, як *кейс-метод* (доценти Сушкевич О.В., Процько Є.С., Прокоф'єв Г.Л.). Використання саме цих інноваційних технологій навчання зумовлено тим, що студенти-магістранти мають сформовані мовленнєві компетентності в іншомовному спілкуванні, володіють основами науково-пошукової діяльності та мають сформовані соціальні та гуманітарні погляди.

Використання означених інтерактивних форм та методів навчання є системним і логічно обгрунтованим у навчальному процесі. Їх застосування посилює особистісну та комунікативну орієнтованість навчання, стимулює творчість студентів та створює реальні умови для досягнення практичного результату навчання.

Інтерактивна модель навчання практикується також під час проведення лекційних занять з теоретичних дисциплін «Історія мови», «Країнознавство» (проф. Бріт Н.М.), «Методика навчання англійської мови у вищій школі» (доц. Гембарук А.С.), «Інтерпретація тексту» (доц. Бевз О.П.), «Теорія і практика перекладу» (доц. Комар О. С.), «Аналіз підручників з англійської мови» (доц. Капелюшна Т.В.), «Інтерпретація тексту» (доц. Бевз О.П.), «Аналіз публіцистичного тексту» (доц. Постоленко І.С.), що дозволяє поєднувати керуючу роль викладача з високою активністю студентів. Під час читання лекцій використовувались мультимедійні презентації у системі PowerPoint.

У 2018/2019 н.р. згідно наказу МОН України №871 від 12.08.2015 року «Про проведення педагогічного експерименту щодо методичної підготовки майбутніх учителів англійської мови» продовжилося пілотування експериментальної інноваційної навчальної програми з дисципліни «Методика навчання англійської мови», розробленої у рамках спільного проекту Міністерства освіти і науки України та Британської Ради в Україні «Шкільний вчитель нового покоління». У звітному році здійснювалося пілотування IV року навчання. При вивченні дисципліни пропонується інноваційний підхід «від практики до теорії». Тому заняття базуються на використанні інтерактивних методів і прийомів

роботи, які включають навчання на основі комунікативних завдань, використання ситуаційних досліджень, симуляції, групові проекти, кейс-технології, розв'язання проблем, тощо. Такий підхід сприяє розвитку автономності студентів, критичного мислення, усвідомленню власної відповідальності за результати свого навчання та спрямований на формування компетентностей, якими має володіти сучасний вчитель англійської мови – вчитель нового покоління.

Одним із шляхів модернізації освітньої системи України постає упровадження в навчальний процес вищих закладів освіти інноваційних педагогічних технологій і методів.

У процесі викладання дисципліни «Лексикологія» на IV курсі факультету іноземних мов професором Білецькою І.О. продовжувалася практика впровадження інтерактивних технологій, чільне місце серед яких займали групові дискусії тощо («Мозаїка», «Мікрофон», «Інтерв'ю»). Широко використовувалися також проектні технології з використанням мультимедійних засобів навчання. Означені види роботи є особливо ефективними на заключному етапі роботи над певною темою. Їх застосування посилює особистісну та комунікативну орієнтованість навчання, стимулює творчість студентів та створює реальні умови для досягнення практичного результату навчання.

Під час викладання дисципліни «Ділова англійська мова» для студентів-магістрантів факультету іноземних мов доцентом Вінг Т.О. серед інтерактивних методів розвитку іншомовної комунікативної компетенції та навчання професійно-орієнтованого спілкування особливо активно використовуються ділові ігри та метод «кейс-стаді» (Case Study). Сутність кейс-методу полягає у тому, щоби навчити студентів діяти мовними засобами у реальній професійно-орієнтованій ситуації, опис якої відображає практичну проблему і вимагає актуалізації комплексу засвоєних раніше певних знань як із іноземної мови, так і зі спеціальності. Наприклад, метод Case Study успішно зарекомендував себе під час вивчення теми «Job Interview», адже спроектована ситуація дала можливість студентам-магістрам відчувати відповідальність за прийняті рішення, давати професійно-вмотивовані коментарі, самостійно напрацювати шляхи вирішення проблем і, врешті, подивитися на ситуацію як з боку інтерв'юера, так і з боку претендента на роботу.

Ділова гра виявилася успішною формою відтворення предметного і соціального змісту, професійної діяльності магістрантів, моделювання відносин, характерних для професійної діяльності майбутніх учителів. Так, ділові ігри з тем «Business meeting», «Negotiations», «Business telephoning» дали можливість створити максимально наближені конфліктні ситуації, пов'язані з професійною діяльністю, а також змусили взаємодіяти усіх учасників гри щоб успішно виконати певні ролі.

На заняттях з дисципліни «Іноземна мова (англійська)» доцентом Безлюдним Р.О. застосовувався принцип взаємопов'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності, тобто заняття були побудовані так, щоб всі види МД формувалися паралельно та взаємопов'язано. Варто зазначити, що з метою активізації пізнавальної діяльності студентів, на заняттях широко використовуються сучасні педагогічні технології, наприклад, проектна робота як підсумок теми (з використанням сучасних технічних засобів), коли студенти уже вивчили необхідну лексику і опрацювали запропоновані тексти; прийом «живе речення», який можна використовувати як для тренування порядку слів у реченні, так і для кращого засвоєння нового лексичного матеріалу.

На заняттях з дисципліни вільного вибору студента «Порівняльна лексикологія української і англійської мов» викладачем-стажистом Гурським І.Ю. були використані такі інтерактивні методи навчання: «Займи позицію», «Мозковий штурм».

Метод «Займи позицію» був використаний під час вивчення теми «A contrastive analysis of neologisms in English and Ukrainian». Студентам була запропонована навчальна проблема лінгвістичного характеру. Студенти повинні були висловити власні точки зору із поданої теми. На основі систематизації їхніх поглядів було сформовано 3 групи. Кожна група мала обрати спікера, який повинен презентувати загальну точку зору усіх членів команди. Після обговорення студенти мали обрати правильне вирішення лінгвістичної

проблеми зваживши усі запропоновані аргументи. Слід відзначити, що означений метод сприяв формуванню вміння висловлювати власну точку зору із лінгвістичної проблематики добираючи систему аргументів.

Метод «Мозковий штурм» був використаний під час опанування студентами теми «A contrastive analysis of occasionalisms in English and Ukrainian» із метою активізації творчого потенціалу майбутніх учителів англійської мови НУШ. Студентам було запропоновано ряд оказіоналізмів із лексичного фонду української та англійської мов, семантичне значення яких викликає значні труднощі. На першому етапі («Генерація ідей») студенти пропонували власні ідеї щодо вирішення поставленої лінгвістичної проблеми. На другому та третьому етапах («Відбір кращої ідеї», «Аналіз ідей») студентами було здійснено аналіз запропонованих ідей та їх класифікації на 2 групи: ефективні, не дієві у світлі поставленої проблеми. Слід відзначити, що означений метод уможливив здійснення англійської комунікації в контрактивному лінгвістичному світлі та сприяв формуванню навичок працювати в команді та вміння переносити теоретичні лінгвістичні знання в площину англійської професійної комунікації.

Широке застосування різноманітних видів групової роботи (єдиної та диференційованої) під час викладання практичних дисциплін «Французька мова», «Практичний курс французької мови», «Іспанська мова» викладачами Побережник О.В., Лаухіною І.С., Філіппович Т.М. створює умови не лише для розвитку пізнавального інтересу, а й для залучення студентів до більш активної пізнавальної діяльності взагалі. Крім того, виходячи з передумови, що для кожного студента визначальною є власна внутрішня активність, викладачі намагалися створити такі умови участі студентів у груповій діяльності, коли прояв їх активності різноманітний за формою й максимально насичений за змістом.

Технології індивідуалізації процесу навчання апробовані викладачами Побережник О.В., Литвиненко В.Ю. під час роботи з іноземними студентами над дисциплінами «Французька мова», «Практичний курс французької мови» та «Латинська мова». Організація навчально-виховного процесу для студентів-іноземців здійснювалася із врахуванням їх індивідуальних особливостей, рівня розвитку їх здібностей та сформованого досвіду. Його основне призначення полягало в тому, щоб забезпечити максимальну продуктивну роботу всіх студентів у групі. Найпоширенішою моделлю організації навчального процесу для студентів-іноземців була така: 1) викладач взаємодіє лише з одним студентом; 2) один студент взаємодіє лише із засобами навчання (книги, комп'ютер тощо). Головною перевагою індивідуального навчання стало те, що воно дозволило повністю адаптувати зміст, методи та темпи навчальної діяльності студента-іноземця до його особливостей, слідкувати за кожною дією та операцією при вирішенні конкретних завдань, за його рухом від незнання до знання, вносити вчасно необхідні корективи в діяльність як студента, так і викладача.

Ігрові методи навчання (гра «Майстер-шеф» з теми «Кухня Іспанії», де студенти відгадували рецепт іспанської страви за поданими інгредієнтами та відтворювали її приготування, гра «Здогадайся хто це?» за темою «Зовнішність», в ході якої студенти описували відомих особистостей та відгадували їх, гра «Мікрофон», де студенти по-черзі висловлюють ідеї щодо зазначеної теми, інтерв'ю т.ін.) застосовувались також на заняттях з дисципліни «Іспанська мова» викладачем Філіппович Т.М.

Метод рефлексії використовувався викладачами французької та німецької мов Кирилюк М.А., Ставчук Н.В., Побережник О.В. та Лаухіною І.С. під час викладання дисциплін «Практичний курс французької мови», «Практичний курс німецької мови» для студентів 3 курсу факультету іноземних мов. Цей метод є природним невід'ємним та важливим компонентом інтерактивного навчання, що полягав у складанні на задану опрацьовану тематику діалогів із висловленням власної думки, роботи у парах, групах та індивідуально під час перевірки лексико-граматичних навичок та умінь, у письмовій та усній формах, тощо. Також студенти відтворювали лексичні та граматичні одиниці

шляхом виконання розділів програми Rosetta Stone (німецька мова) та завдань в ігровій формі програми Kahoot.

Інноваційні технології, що впроваджувалися в навчально-виховний процес кафедри іноземних мов, пов'язані з результатами роботи семінарів:

1. Особливості роботи з різними формами тестових завдань (характеристика сертифікаційної роботи з іноземних мов за технологією ЗНО для студентів немовних спеціальностей закладів вищої освіти).
2. Лексичний і граматичний аспекти іншомовної комунікації як об'єкти контролю на єдиному вступному випробуванні для студентів немовних спеціальностей закладів вищої освіти.
3. Структура завдань для контролю усного і писемного мовлення студентів немовних спеціальностей закладів вищої освіти (вступ до магістратури за технологією ЗНО).
4. Особливості відбору автентичного матеріалу для укладання завдань до єдиного вступного випробування за технологією ЗНО для студентів немовних спеціальностей закладів вищої освіти.

У результаті викладачі продовжують працювати в напрямку вдосконалення персональних сайтів, які використовуються в навчальному процесі:

<http://english-with-irene.jimdo.com/>

<http://english-bees.jimdo.com/>

<http://funnyenglishwithelena.jimdo.com/>

<http://teachingandlearningenglish.jimdo.com/>

<http://english-for-masters.jimdo.com/>

<http://boyilona.jimdo.com/>

<http://learnenglishwithalla.jimdo.com/>

natalia-gut.jimdo.com

englishcourseforstudents1.jimdo.com

englishforall1.jimdo.com

<http://goodenglishwithnatalie.jimdo.com/>

<http://studytogether.jimdo.com>

<http://englishwithanna.jimdo.com>

nadouchitenglish.jimdo.com

<http://bestenglishwithyakov.jimdo.com/>

У 2018/2019 навчальному році практикувалися інноваційні форми, пов'язані зі зміщенням акцентів у бік комунікативного спрямування навчання іноземних мов, на що були спрямовані тренінги в контексті проекту Британської Ради в Україні та МОНУ «Шкільний учитель нового покоління».

5.5. Організація та проведення семінарських, практичних і лабораторних занять, забезпеченість їх навчально-методичною документацією (вказати нововведення, недоліки).

Згідно до навчальних планів відповідних напрямів підготовки та спеціальностей кафедри англійської мови та методики її навчання здійснює викладання дисциплін, забезпечуючи цілісну систему лекційних, практичних і семінарських занять. Значне місце в системі підготовки фахівців посідають практичні заняття. Головне їх завдання — закріплення, переведення у довготривалу пам'ять теоретичних знань, формування навичок і вмінь з тієї чи тієї навчальної дисципліни, оволодіння апаратом наукових досліджень.

Практичні заняття з фахових дисциплін чітко структуровані, маючи на меті проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; постановку викладачем загальної проблеми та її обговорення за участю студентів; розв'язання завдань з їх подальшим обговоренням; розв'язування контрольних завдань; їх перевірка й оцінювання.

У процесі проведення практичних занять використовуються різні методи навчання. Оскільки головним завданням цього виду навчальної роботи є формування відповідних компетентностей, провідне місце відводиться різноманітним вправам, переважно умовно-комунікативним, комунікативним та вирішенню комунікативних завдань.

Великим досягненням сучасної системи освіти є право викладача іноземної мови на вільний вибір засобів навчання. Не можна досягти головної мети в навчанні англійської мови – оволодіти іншомовним міжкультурним спілкуванням через формування і розвиток міжкультурної комунікативної компетентності, використовуючи лише один підручник. Тому система організації та проведення практичних занять була побудована на комплексному використанні всіх засобів навчання і включала такі аспекти:

- відмова від індивідуальної та фронтальної роботи в групі на користь взаємодії у парах, групах, командах;
- наближення навчальної ситуації на уроках до реального спілкування;
- логічне чергування різноманітних видів навчальної діяльності;
- впровадження інтерактивних видів роботи за рахунок використання парної та групової роботи;
- використання широкого спектру додаткових навчальних програм;
- врахування новітніх технологій та методик при плануванні навчальної діяльності;
- залучення студентів до читання англійських професійних статей і розділів книг з метою пошуку інформації або виконання індивідуального завдання.

Великим досягненням сучасної системи освіти є право викладача іноземної мови на вільний вибір засобів та форм навчання. Для оволодіння іншомовним міжкультурним спілкуванням через формування і розвиток міжкультурної комунікативної компетенції система організації та проведення практичних занять на середньому та старшому етапах була побудована на комплексному використанні всіх засобів і форм навчання та включала такі аспекти: відмова від індивідуальної та фронтальної роботи в групі на користь взаємодії у парах, групах, командах; наближення навчальної ситуації на уроках до реального спілкування; логічне чергування різноманітних видів навчальної діяльності; впровадження інтерактивних видів роботи за рахунок використання парної та групової роботи; використання широкого спектру додаткових навчальних програм; врахування новітніх технологій та методик при плануванні навчальної діяльності; залучення студентів до читання іншомовних професійних статей і розділів книг з метою пошуку інформації або виконання індивідуального завдання.

Залежно від завдань і змісту практичних занять на кафедрі теорії та практики іноземних мов практикують: традиційні (тематичні) заняття; підсумовуючі заняття (повторення і систематизації знань, між предметні та ін.); спецсемінари. Традиційні практичні заняття орієнтовані на обговорення групи проблем, які вивчались студентами самостійно або опрацьовувалися на лекції. Метою практичних занять є розширити й поглибити сферу навчально-наукового пізнання з конкретної проблеми, заохотити студентів до дослідницької роботи, розвинути творче мислення та розширити кругозір студента. Залучення студентів до самостійної творчої роботи, активізує його прихований потенціал. Традиційно при підготовці практичних занять навчально-пізнавальна діяльність студентів організувалася наступним чином: 1. Повідомляється тема і план семінару. 2. Пропонується для самостійного вивчення основна і додаткова література. 3. Даються усні чи письмові (у вигляді «Методичних рекомендацій») поради щодо підготовки до семінарів. 4. Готуються індивідуальні завдання та за необхідності проводиться консультація з теми семінару.

Доцент Кирилук М.А. у 2018/2019 н.р. продовжувала практикувати таку форму проведення практичних занять, як тематичного «круглого столу» за присутності інших викладачів секції німецької мови та викладачів кафедри, які беруть участь в обговоренні, що забезпечує посилення комунікативної спрямованості навчального процесу з іноземної мови.

Викладачем іспанської мови Філіппович Т.М. започатковано проведення практичного заняття-екскурсії на тему «Прогулюючись парком «Софіївка»», на якому вдало зреалізовано практичну, освітню, виховну та розвиваючі цілі заняття через: бесіду про пори року, погоду, опис змін у природі з метою закріплення опрацьованого раніше лексичного матеріалу; монологічне мовлення іспанською мовою на тему історії виникнення парку з використанням минулих часів, повторення числівників; рольову гру (опис об'єктів парку студентами у ролі іспаномовного гіда); діалогічне мовлення у формі «гід-турист» (повторення прийменників).

Проведення практичних занять з дисциплін кафедри передбачає використання необхідної навчально-методичної документації: плани-конспекти, методичні рекомендації до практичних занять, що містять теоретичні запитання, практичні завдання, перелік основної термінології, тематику рефератів, рекомендовану літературу та тести для самоконтролю.

До основних *недоліків* в організації та проведенні практичних занять відноситься відсутність доступу до Інтернет мережі в аудиторіях факультету. Наявність технічного забезпечення лише у комп'ютерному класі значно обмежує використання можливостей Інтернет ресурсів під час проведення практичних занять. До недоліків також варто віднести зменшення кількості годин, які відводяться на дисципліну, що призводить до спрощення матеріалу, збільшення частки самостійної роботи і негативно впливає на рівень оволодіння іноземною мовою; дуже низький рівень підготовки деяких студентів-іноземців; пасивна участь студентів і відсутність дискусії з обговорюваних питань; відірваність від практики теоретичних знань студентів.

5.6. Організація та контроль за самостійною та індивідуальною роботою студентів.

Система організації та контролю за самостійною (індивідуальною) роботою студентів здійснювалася кафедрою англійської мови та методики її навчання відповідно до Положення про самостійну роботу студентів в УДПУ імені Павла Тичини. Як на рівні форми, так і на рівні змісту та контролю самостійна робота регламентувалася відповідними робочими програмами, планами, графіками консультацій тощо. Керівництво самостійною (індивідуальною) роботою охоплювало: чітке її планування, детальне продумування її організації, безпосереднє або опосередковане керівництво з боку викладача, систематичний контроль за поетапними і кінцевим результатами самостійної роботи студентів, оперативне доведення до відома студентів оцінки результатів їх самостійної роботи і внесення відповідних корективів у її організацію. Самостійна робота студентів охоплювала:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання завдань з навчальних дисциплін протягом семестру;
- роботу над окремими темами навчальних дисциплін відповідно до навчально-тематичних планів;
- підготовку до практики та виконання завдань, передбачених практикою;
- підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт;
- підготовку до підсумкової державної атестації;
- роботу в студентських наукових гуртках, семінарах тощо;
- участь у предметних олімпіадах;
- участь у роботі науково-методичних семінарів-тренінгів;
- участь у науковій і науково-методичній роботі кафедри, у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах тощо.

Специфіка факультету іноземних мов передбачає також такі види самостійної роботи, як:

- домашнє та індивідуальне читання художньої літератури мовою оригіналу;
- аудіопрактикум;

- пошук англомовної інформації в мережі Інтернет.

Робота над текстами для домашнього та індивідуального читання, здійснювалася студентами самостійно. До кожного розділу розроблений комплекс завдань, спрямованих на активізацію нових лексичних одиниць, на вироблення навичок літературного перекладу та висловлювання власної думки щодо прочитаного. Контроль за виконанням завдань здійснювалося під час практичних занять з практики усного чи писемного мовлення та практичного курсу англійської мови двічі на місяць. Цей вид самостійної роботи має повне навчально-методичне забезпечення.

Невід'ємною складовою підготовки фахівців іноземних мов є організація *самостійної роботи студентів у лінгафонній лабораторії*, яка містить банк автентичних довідково-інформаційних джерел та мультимедійні засоби навчання. При кафедрі англійської мови та методики її навчання функціонує лінгафонний кабінет та комп'ютерний клас (ауд. 409, 409а), робота яких інтегрована в навчальний процес, є його невід'ємною складовою і спрямована на забезпечення ефективної самостійної роботи студентів в таких її різновидах як:

- керована викладачем в рамках обов'язкового академічного заняття самостійна робота студента;
- самостійна робота студента в режимі виконання завдань лабораторної роботи;
- індивідуальна робота студента.

Заняття в лінгафонних класах є обов'язковими для студентів I та II курсів навчання і проводилися щоденно з 8-00 до 16-00 за умови обов'язкового дотримання спеціально складеного графіка, котрий щоразу ретельно узгоджується з основним розкладом занять на факультетах.

Одним із різновидів самостійної роботи студентів є виконання завдань з Video activity у домашніх умовах, що передбачало перегляд відео та подкастів на сайті <https://www.ted.com>, а потім виконання завдань, розроблених викладачами на основі відеоматеріалу.

Самостійна робота студентів передбачає також *пошук англомовної інформації в бібліотеці та в мережі Інтернет* та підготовку творчих міні проектів англійською мовою відповідно до тематики навчальних модулів, передбачених робочою програмою. Цей вид діяльності передбачає вміння швидко знаходити та опрацьовувати необхідний матеріал за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою та коректне цитування знайденого. Тому кафедра надавала особливій уваги цьому виду роботи. Перелік необхідної літератури, як правило, наводиться в навчально-методичному комплексі дисципліни. Тому завдання студента зводилося до самостійного знаходження цих матеріалів шляхом пошуку в паперових або електронних фондах бібліотек, а також у файлових архівах, базах даних та знань, доступ до яких здійснюється за допомогою відповідних сервісів *Інтернет* (зокрема *Word Wide Web, FTP та UseNet newsgroups*).

Викладання дисципліни «Методика навчання англійської мови» за експериментальною навчальною програмою (наказ МОН України №871 від 12.08.2015 року «Про проведення педагогічного експерименту щодо методичної підготовки майбутніх учителів англійської мови») базується на автономії студента, самостійному пошуку необхідної інформації. Тому кафедрою створено та розміщено на платформі Moodle навчально-методичний Інтернет-ресурс, який містить усі необхідні матеріали з методичної та практичної підготовки майбутніх учителів англійської мови.

Забезпеченість студентів навчально-методичною літературою є важливою складовою і необхідною умовою ефективної організації самостійної роботи студентів. Тому кафедрою англійської мови та методики її навчання проводиться значна робота щодо забезпечення студентів необхідними методичними матеріалами для самостійної роботи – підручниками, посібниками, практикумами, методичними рекомендаціями; навчальними програмами з кожної дисципліни, матеріалами та завданнями для самостійної роботи студентів, тестами для контролю рівня навчальних досягнень студентів. Навчально-методичні видання регламентують зміст навчання і спрямовані на

формування компетентностей і якостей, які необхідні у професійній діяльності майбутніх фахівців. У звітному році викладачами кафедри опубліковано 2 монографії, 7 навчальних посібників, з яких 1 рекомендований Вченою радою університету, 3 методичних рекомендацій.

Контроль за якістю засвоєння самостійно опрацьованого матеріалу здійснюється викладачами передусім на заняттях засобом традиційних та нетрадиційних форм, а також на консультаціях, які проводяться викладачами згідно графіка. Серед методів контролю за самостійною роботою студентів - експрес-опитування, співбесіда, тестовий контроль, контроль практичних умінь і навичок, контроль рівня сформованості компетентностей. Зовнішній контроль за самостійною роботою з боку викладача поєднувався із самоконтролем навчальної діяльності. У цьому разі викладач зосереджував увагу на наданні допомоги, тим кому, це особливо необхідно і на тому, що вимагає дійсно кваліфікованого втручання педагога. Такий підхід до організації контролю допомагає студентам критично оцінювати свої успіхи в навчанні та помилки, правильно організувати подальшу роботу, забезпечити її системність та регулярність.

Завдання самостійної роботи у закладі вищої освіти – навчити студентів: творчо і самостійно працювати; планувати особисту стратегію навчання; раціонально організувати свій час; працювати з комп'ютером; опрацьовувати літературні джерела; виконувати дослідницьку роботу, аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень тощо.

Найпоширенішими видами самостійних та індивідуальних навчальних завдань є: конспект з теми за заданим або власно розробленим студентом планом; реферат з теми або вузької проблеми; підготовка презентації з теми; анотація прочитаної додаткової літератури з теоретичної дисципліни, бібліографічний опис тощо; реферування іншомовних текстів за фаховими темами тощо.

Одним із видів організації індивідуальної та самостійної роботи зі студентами є використання сучасних технологій навчання, що запроваджуються в університеті, зокрема, модульне динамічне об'єктно-орієнтоване середовище для навчання Moodle, електронне листування студентів і викладачів.

Студенти, які розпочинають вивчення дисципліни, на перших заняттях інформуються викладачем щодо організації самостійної роботи з дисципліни, а саме: про перелік і обсяг обов'язкових і вибіркових завдань, терміни їх виконання і особливості оцінювання, графік проведення консультацій, а також отримують опис дисципліни, методичні вказівки та індивідуальні завдання для самостійної та індивідуальної роботи тощо. Навчальний матеріал з дисципліни, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виносить на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Результати фіксуються в журналі обліку роботи викладача. Бали, набрані студентом за виконання завдань з самостійної роботи, додаються до суми балів, набраних студентом з інших видів навчальної роботи з дисципліни.

При розробці навчально-методичних матеріалів щодо організації навчально-виховного процесу викладачі враховують, що самостійна робота як вид навчальної діяльності реалізується студентами, в основному, при підготовці до контрольних заходів та при виконанні індивідуальних завдань. Тому методичні рекомендації до всіх видів навчальної діяльності студентів в своєму складі мають вичерпні відомості про самостійну роботу студента під час підготовки до контрольних заходів за видами навчальної діяльності (лекції, практичні заняття, лабораторні роботи, семінари).

Студенти забезпечені необхідною майже з усіх дисциплін кафедр підручником та допоміжною літературою для самостійної підготовки.

У 2018/2019 н.р. самостійна та індивідуальна робота студентів із практичних курсів забезпечувалася методично: сучасними навчально-методичними комплексами (німецька мова з перспективами, французька мова з перспективами), де передбачені завдання для

самостійної роботи та для самоконтролю; розробками занять із аудіо та відео практикуму в лінгафонному кабінеті; методичними рекомендаціями з організації аудиторної та самостійної роботи студентів з ПКНМ на засадах КМСОНП для магістратури на факультеті іноземних мов за авторства викладачів кафедри; навчальним посібником з лінгвокраїнознавства другої іноземної мови (німецької), другим переробленим виданням 2016 р. за авторства М. А. Кирилюк, Г. Д. Авчіннікової; посібниками з домашнього читання видавництва «Нова книга» та виданням: *Das Leseparadies I, II*. – 2-е вид., переробл. і доповн. / Упоряд. Б. І. Гінка. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. – 212 с.; матеріалами газет «Deutsch», «[LeParisien](#)», «[L'Humanité](#)» (тексти для перекладу, анотування, методичні розробки уроків із німецької та французької мови).

Самостійна робота студентів із теоретичних курсів забезпечувалася методично: посібниками для самостійної та індивідуальної роботи студентів за авторства викладачів кафедри; переліком літературних джерел для конспектування матеріалу, написання рефератів, творів, роботи над студентськими проектами; переліком каталогів звичайних і електронних бібліотек, адресами інформаційно-пошукових мереж Інтернет; автентичними художніми та публіцистичними текстами, тощо.

Самостійна робота студентів у позааудиторний час як на рівні форми, так і на рівні змісту та контролю регламентувалася відповідними робочими програмами, графіками консультацій тощо.

Контроль за якістю засвоєння самостійно опрацьованого матеріалу здійснюється передусім на заняттях засобом традиційних та нетрадиційних форм, а також на консультаціях, які проводяться викладачами згідно графіку.

У звітному 2018/2019 н.р. вийшли друком навчальні посібники, укладені викладачами кафедри, які охоплюють матеріал та завдання для самостійної роботи студентів:

1) *Contrastive grammar of English and Ukrainian languages (Morphology)* : навчальний посібник для самостійної роботи студентів ОС "бакалавр" / уклад.: Т.О.Вінг. – Умань : Візаві, 2018. – 160 с.

2) Німецька мова для ОС «бакалавр» : навчальний посібник / уклад. : М. А. Кирилюк, Г. Д. Авчіннікова, Ю. Ю. Казак, Н. В. Ставчук. – Умань : Візаві, 2018. – 126 с.

3) Французька мова для початківців : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. : І. С. Лаухіна, В. Ю. Литвиненко, О. В. Побережник. – Умань : ОМІДА, 2018. – 206 с.

4) *LE FRANCAIS* : навчальний посібник з французької мови для студентів вищих навчальних закладів / уклад. В. Ю. Литвиненко. – Умань : ОМІДА, 2018. – 161 с.

Відповідно до вимог кредитно-трансферної системи навчання третя частина повного курсу іноземної мови відведена для самостійної роботи студентів. Робочими програмами з дисциплін кафедри іноземних мов передбачені теми, що виносяться на самостійне опрацювання. Самостійна робота студентів включає такі види діяльності, як пошук та опрацювання додаткової літератури; конспектування, складання планів текстів; кодування інформації (складання схем, таблиць); написання та захист рефератів; підготовка повідомлень на задану тему; виконання додаткових вправ та творчих завдань; виконання письмових контрольних робіт; роботу в інформаційних мережах; анотацію прочитаної літератури; написання резюме; робота з відеоматеріалами на практичних заняттях тощо.

Тематика, що виносяться на самостійне опрацювання, внесена до інтерактивного комплексу. Усі теми підкріплені методичними рекомендаціями та матеріалами для їх виконання. Забезпеченість студентів основною та допоміжною навчально-методичною літературою є запорукою стрункої організації навчально-педагогічного процесу не лише безпосередньо на занятті в аудиторії, але і в процесі самостійної та індивідуальної роботи студентів.

Організація та контроль за самостійною (індивідуальною) роботою студентів на кафедрі здійснювалася викладачами щотижня відповідно до графіку чергування та консультацій викладачів з відмітками про її проведення та специфіки спеціальності та кількості студентів у групі.

5.7 Організація та контроль за виконанням курсових та випускних кваліфікаційних робіт.

Згідно навчального плану кафедрою англійської мови та методики її навчання здійснювалося керівництво написанням бакалаврських робіт з методики навчання англійської мови студентами IV курсу напряму підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська). Загалом було виконано 56 бакалаврських робіт. Відповідно до Положення про бакалаврську роботу УДПУ імені Павла Тичини керівництво написанням випускних кваліфікаційних робіт здійснювали провідні викладачі кафедри, які мають наукові ступені та звання: професор Безлюдний О.І., доцент Бевз О.П., доцент Гембарук А.С., доцент Сушкевич О.В., доцент Комар О.С., доцент Прокоф'єв Г.Л., доцент Шульга Н.В., доцент Капелюшна Т.В., доцент Бондарук Я.В., доцент Деркач С.П. Тематика бакалаврських робіт затверджена на засіданні кафедри (протокол № 2 від 18.10.2018 р.) і базується та реальних ситуаціях із шкільної практики.

На допомогу студентам при написанні бакалаврських робіт викладачами кафедри опубліковано та завантажено в систему Moodle методичний посібник:

- *Qualification Paper Guidelines* : методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи з методики навчання англійської мови здобувачами вищої освіти факультету іноземних мов ОС «бакалавр» уклад.: Алла, Гембарук, Олена Бевз. – Умань : Візаві, 2019. – 46 с.

Методичні рекомендації окреслюють загальні вимоги до змісту та структури кваліфікаційної роботи, методичні вказівки й рекомендації щодо організації й здійснення наукового дослідження, написання й оформлення кваліфікаційної роботи, підготовки та порядку її захисту.

Керівництво та консультування щодо написання бакалаврських носить системний характер. По завершенню написання бакалаврських робіт, вони були прорецензовані науковими керівниками із резолюцією на рекомендацію (не рекомендацію) до захисту. Питання допуску робіт до захисту розглядалося на засіданні кафедри (протокол №10 від 16 травня 2019 р.). Кваліфікаційні роботи були також прорецензовані зовнішніми рецензентами. Захист бакалаврських робіт відбувся на випускному іспиті 24, 25 та 26 червня 2019 року.

У 2018/2019 н.р. кафедрою англійської мови та методики її навчання також здійснювалося керівництво написанням курсових робіт з методики викладання іноземних мов студентами III курсу спеціальності 013 Початкова освіта зі спеціалізацією Мова і література (англійська). Загалом було виконано 5 курсових робіт. Керівництво курсовими роботами здійснювалося доцентом Холод І.В. Тематика курсових робіт затверджена на засіданні кафедри (протокол № 1 від 30.09.2018 р.) і охоплює різні аспекти цієї дисципліни: загальні питання методики викладання іноземних мов, методика формування мовної та мовленнєвої компетентностей, особливості організації навчально-виховного процесу з іноземної мови на різних ступенях навчання. Запропонована тематика є актуальною, а результати досліджень студентів мають теоретичне і практичне значення. Дослідження значною мірою сприяють систематизації, закріпленню та розширенню теоретичних і практичних знань зі спеціальності. На допомогу студентам при написанні курсових робіт викладачами кафедри опубліковано та завантажено в систему Moodle методичний посібник:

- *Курсова робота з навчальної дисципліни «Методика викладання іноземних мов»* : посібник для студентів факультету іноземної філології / укл.: Бевз О. П., Бріт Н. М., Гембарук А. С., Ремезовська Н. М. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. – 54 с.

Керівництво та консультування щодо написання курсової роботи носило системний характер. Двічі на місяць відбувалися зустрічі керівників курсових робіт зі студентами з метою обговорення науково-категоріального апарату дослідження, визначення цілей та завдань, а також практично-експериментальної частини дослідження. По завершенню написання курсових робіт, науковим керівником роботи було прорецензовано із резолюцією на рекомендацію (не рекомендацію) до захисту. Захист курсових робіт відбувався за присутності комісії із складу викладачів кафедри англійської мови та методики її навчання. Протоколи захисту курсових робіт зберігаються на кафедрі. Результати захисту курсових робіт обговорювались на засіданні кафедри 13.06.2019 р. (протокол № 11).

У 2018/2019 н.р. викладачі кафедри теорії та практики іноземних мов забезпечували керівництво курсовими роботами з теоретичних дисциплін іноземної мови студентів 4 курсу факультету іноземних мов денної (73 особи) та заочної (21 особа) форм навчання. Керівництво курсовими роботами здійснювали професор Білецька І.О., доценти Кирилюк М.А., Паладьєва А.Ф., канд. пед. наук Авчіннікова Г.Д., Кришко А.Ю., канд. філол. наук Мастилко Н.В. Тематика курсових робіт затверджена на засіданні кафедри 30.08.2018 р. (протокол № 1). Теми курсових робіт з їх виконавцями реєструються у спеціальному журналі.

Підготовка курсових робіт здійснюється у відповідності з Положенням про курсові роботи в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, затвердженим вченою радою університету 26.04.16 р. (протокол № 10). Для якісного виконання курсових робіт на кафедрі розроблено методичні рекомендації з їх написання та захисту (Курсова робота з теоретичних дисциплін іноземної мови : методичний посібник / уклад. І. О. Білецька, А.Ф. Паладьєва. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. – 104 с.), в яких подано загальні вимоги, поради щодо вибору і затвердження теми; інформацію щодо задуму та організації дослідження, оформлення курсової роботи, літературних джерел, процедуру захисту та оцінювання. У додатках студентам запропоновано зразки оформлення титульного аркуша, змісту, наукового апарату дослідження, кліше та звороти, рекомендовані для презентації результатів теоретичної і практичної частин дослідження, правила укладення бібліографії.

Попереднє оцінювання курсових робіт, які подаються студентами на кафедру за 10 днів до захисту, відбувається науковим керівником у формі рецензування. Позитивна оцінка є допуском до захисту за присутності членів комісії. Результати і процедура захисту відображаються у протоколах.

У 2018/2019 н.р. викладачі кафедри теорії та практики іноземних мов забезпечували керівництво випускними кваліфікаційними роботами магістрантів I-III курсів: 4 студентами 351пхо групи спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)); 9 – 352 пхф групи спеціальності 035 Філологія; 16 – 256 пхф групи спеціальності 035 Філологія; 4 – 254 по групи спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)); 27 – 156 групи спеціальності 035 Філологія; 5 – 154 по групи спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)).

Тематика магістерських робіт студентів I курсу затверджена на засіданні кафедри 30.08.2018 р. (протокол № 1), теми магістерських робіт затвержені на засіданні кафедри 13.09.2018 р. (протокол № 2)

Керівництво магістерськими роботами здійснювали доктор педагогічних наук, професор Білецька І.О., кандидат філологічних наук, професор Цимбал Н.А., кандидат філологічних наук, доцент Кирилюк М.А., кандидат філологічних наук, доцент Вінг Т.О., кандидат педагогічних наук, доцент Лаухіна І.С., кандидат педагогічних наук, доцент Паладьєва А.Ф., кандидат педагогічних наук Кришко А.Ю. Кафедрою теорії та практики іноземних мов дотримано норм закріплення магістерських робіт за одним науковим керівником, що відповідає наказу МОН України від 07.08.02 № 450 «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи педагогічних та науково-

педагогічних працівників вищих навчальних закладів». Кількість магістерських робіт на одного керівника не перевищує восьми.

Рецензенти на магістерські роботи затверджені на засіданні кафедри 13.09.2018 р. (протокол № 2): докт. пед. наук, проф. Шандрук С.І., канд. філол. наук, доц. Бечко Я.В., канд. філол. наук, доц. Фернос Ю.І., канд. філол. наук, доц. Комар О.С., канд. філол. наук Марчук К.А.

Своєчасно було затверджено завдання до магістерських досліджень (протокол № 3 від 18.10.2018 р.).

Тематика магістерських робіт охоплює різні аспекти теоретичного курсу англійської мови: історія мови, лексикологія, порівняльна типологія, стилістика. Запропонована тематика є актуальною, а результати досліджень студентів мають теоретичне та практичне значення. Дослідження значною мірою сприяють систематизації, закріпленню та розширенню теоретичних і практичних знань зі спеціальності.

Питання про стан написання магістерських робіт заслуховувалися на засіданнях кафедри 20.12.2018 р. (протокол № 5) та 20.05.2019 р. (протокол № 10).

Захист випускних кваліфікаційних робіт на здобуття освітнього ступеня «магістр» студентами III курсу факультету іноземних мов відбувся 28.01.2019 р. згідно розкладу, укладеного деканатом та затвердженого першим проректором університету. До захисту випускних кваліфікаційних робіт згідно наказу ректора № 697д/ф від 23.01.19 р. «Про допуск до захисту випускних кваліфікаційних робіт» було допущено 4 студенти 351пхо групи та 9 студентів 352 пхф групи. З теоретичного курсу англійської мови магістрантами було виконано і захищено 13 випускних кваліфікаційних робіт.

Рецензії на магістерські роботи підготовлені зовнішніми експертами – доктором педагогічних наук, професором, завідувачем кафедри лінгводидактики та іноземних мов Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка Шандрук С.І., доктором педагогічних наук, професором кафедри іноземних мов Луцького національного технічного університету Ковальчук О.С., кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри української та іноземних мов Уманського національного університету садівництва Бечко Я.В.; кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри української та іноземних мов Уманського національного університету садівництва Фернос Ю.І.; кандидатом філологічних наук, викладачем кафедри англійської філології та перекладу Житомирського державного університету імені Івана Франка Марчук К.А. Рецензенти засвідчили належний рівень виконання магістерських робіт.

Апробація результатів наукових досліджень магістрантів III курсу здійснювалася шляхом:

1) Заслуховування і обговорення результатів на засіданнях Лабораторії лінгвокультурології та зіставної лінгвістики.

2) Обговорень результатів на засіданнях студентських проблемних груп.

3) Участі у конференціях різного рівня: міжнародних – 16 (41 магістрант), всеукраїнських – 14 (17 магістрантів), звітній науково-практичній конференції викладачів, аспірантів, магістрантів та студентів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини – 13 магістрантів.

4) Здійснення публікацій – 45 одноосібних публікацій.

28-29 травня 2019 р., згідно розкладу, укладеного деканатом та затвердженого першим проректором університету, відбувся захист випускних кваліфікаційних робіт магістрантів II курсу факультету іноземних мов. До захисту згідно наказу ректора № 1249 д/ф від 22.05.19 р. «Про допуск до захисту випускних кваліфікаційних робіт» було допущено 16 студентів 256 пхф групи спеціальності 035 Філологія; 4 – 254 по групи спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)).

Рецензії на магістерські роботи підготовлені зовнішніми експертами – доктором педагогічних наук, професором, завідувачем кафедри лінгводидактики та іноземних мов

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка Шандрюк С.І., кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри української та іноземних мов Уманського національного університету садівництва Бечко Я.В.; кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри української та іноземних мов Уманського національного університету садівництва Фернос Ю.І.; кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри англійської мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; кандидатом філологічних наук, викладачем кафедри англійської філології та перекладу Житомирського державного університету імені Івана Франка Марчук К.А. Рецензенти засвідчили належний рівень виконання магістерських робіт.

Апробація результатів наукових досліджень магістрантів II курсу здійснювалася шляхом:

- 1) Заслуховування і обговорення результатів на засіданнях Лабораторії лінгвокультурології та зіставної лінгвістики.
- 2) Обговорень результатів на засіданнях студентських проблемних груп.
- 3) Учасності у конференціях різного рівня: міжнародних – 15 (32 магістранти), всеукраїнських – 13 (43 магістранти), звітній науково-практичній конференції викладачів, аспірантів, магістрантів та студентів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини – 20 магістрантів.
- 4) Здійснення публікацій – 66 одноосібних публікацій.

5.8 Якість викладання навчальних дисциплін на факультеті (контрольне відвідування деканом, завідувачами кафедр занять викладачів кафедр, взаємовідвідування занять викладами кафедр, проведення показових і відкритих занять, тощо).

Організація контролю за якістю проведення лекційних, практичних і семінарських занять спонукає кожного викладача до підвищення свого фахового рівня; сприяє взаємному збагаченню членів педагогічного колективу педагогічними знахідками, дає змогу молодим вчитися педагогічній майстерності у старших і досвідченіших колег, забезпечує підтримання в педагогічному колективі духу творчості, прагнення до пошуку. Одна із колективних форм методичної роботи - *відкриті заняття*. Їх мета — підвищення майстерності викладачів. Основні завдання відкритих занять: упровадження в практику викладачів передового педагогічного досвіду і результатів досліджень педагогічної науки, спрямованих на розв'язання завдань, що стоять перед навчальним закладом.

У 2018/2019 н.р. викладачами кафедри англійської мови та методики її навчання було проведено 8 відкритих занять, здійснено 88 взаємовідвідувань та 12 контрольних відвідувань завідувачем кафедри. Відповідно до Положення відкриті заняття обговорювалися на засіданнях кафедри, результати обговорення відображенні у відповідних протоколах. Взаємовідвідування занять відображено у журналі обліку взаємних і контрольних відвідувань занять науково-педагогічних працівників кафедри. Засвідчено їх відповідність робочим навчальним програмам відповідних дисциплін та різним (початковий, проміжний, заключний) етапам роботи над темами, які є частинами комплексних тем дисциплін кафедри. Відвідані навчальні заняття забезпечені відповідною документацією. Викладачі продемонстрували вміння встановлювати контакт з аудиторією. Використання наочності і ТЗН здійснювалося відповідно до поставленої мети заняття. На заняттях широко використовувалися інтерактивні технології навчання, що відповідає сучасним вимогам. Відвідані заняття проведені на належному науково-теоретичному та методичному рівнях, здійснені у прямій відповідності до заявленої теми та мети.

Відкриті навчальні заняття у 2018/2019 н.р. проводилися відповідно до графіку та були доступні для всіх бажаючих. Відвідували відкриті заняття представники адміністрації факультету, деканату, завідувачі кафедр, члени методичних комісій за напрямом

підготовки (спеціальністю), професорсько-викладацький склад кафедри, представники органів студентського самоврядування, інші особи.

Графіки відкритих занять затверджувалися завідувачами кафедр на початку навчального року із зазначенням дати, теми і місця проведення такого заняття (протокол № 2 від 13.09.2018 р.). Право вибору теми і дати показового відкритого заняття надавалося викладачам на підставі робочої програми навчальної дисципліни.

На кафедрі теорії та практики іноземних мов було проведено 4 відкритих заняття, якість проведення яких обговорювалась на засіданнях кафедри 20.12.2018 р. (протокол № 5), 20.05.2019 р. (протокол № 10).

На кафедрі теорії та практики іноземних мов практикувалося взаємовідвідування двох видів:

1. Більш досвідчений викладач відвідує заняття менш досвідченого для надання йому методичної допомоги;
2. Молодий, починаючий викладач відвідує заняття більш досвідченого, щоб виявити і розкрити для себе нові прийоми і методи удосконалення навчального процесу.

Усього по кафедрі у 2018-2019 н.р. нараховується 46 взаємовідвідувань. Усі відвідані заняття проведені на належному організаційному та науково-методичному рівні. У ході заняття викладачі активно використовували інтерактивні технології, що сприяли досягненню поставлених перед студентами цілей та реалізації мети занять.

Контрольні відвідування на кафедрі проводилися завідувачем кафедри за дорученням адміністрації без попередження і поєднувалися з контролем результатів навчання у групі студентів. Усього завідувачем кафедри відвідано та проаналізовано 10 занять.

На якість проведення занять викладачами кафедри іноземних мов звернено увагу на кількох рівнях: систематично здійснюється відвідування контрольних занять завідувачем кафедри (інформацію внесено до Журналу відвідування контрольних занять (всього 60 занять); відбувається взаємовідвідування викладачів, результати якого внесено до Журналу взаємовідвідування викладачів кафедри (всього 60 взаємовідвідувань, 12 відкритих занять).

Крім занять, на кафедрі практикується відвідування заліків, екзаменів. Результати проведеної роботи заслуховуються на засіданнях кафедри (протокол №6 від 21 листопада 2018 року, протокол №14 від 13 травня 2019).

5.9. Система контролю успішності студентів на факультеті.

Контроль як управлінська функція є однією з найважливіших складових освітньої діяльності. Контрольні заходи є складовими досягнення мети навчання - засвоєння певної сукупності предметних знань, умінь та навичок, формування відповідного рівня компетентності студента. Процес контролю як комплексна система діяльності охоплює ряд елементів: стандартизація цілей, перевірка, оцінка, облік. Враховуючи важливе значення контрольних заходів у забезпеченні якості навчання в системі іншомовної освіти, дедалі більша увага зосереджується на питаннях комплексної діагностики успішності студентів.

На факультеті практикується комплексна діагностика результатів навчальної діяльності студентів як теоретично обґрунтована та практично апробована педагогічна система встановлення основних ознак, котрі характеризують сформовані в процесі навчання компетентності студента — майбутнього фахівця.

Метою комплексної діагностики знань студентів є:

- прояв і розвиток системи компетентностей майбутнього фахівця;
- виявлення, перевірка і оцінка рівня здобутих знань, сформованих умінь і навичок;
- порівняння фактичних результатів навчально-пізнавальної діяльності з існуючими стандартами;
- стимулювання цілеспрямованої систематичної, інтенсивної роботи студентів;

- підвищення об'єктивності оцінювання;
- одержання своєчасної інформації про стан засвоєння змісту програми на всіх етапах навчання;
- залучення студента до всіх форм навчального процесу.

З метою забезпечення чіткої системи контролю успішності та якості знань студентів на факультеті створюються відповідні дидактичні умови ефективної організації комплексної діагностики сформованих компетентностей студента, а саме:

- визначення обсягу матеріалу, що підлягає контролю;
- цілеспрямований відбір навчального матеріалу з оптимальним розподілом різних видів робіт та їхньої послідовності;
- чітка організація перевірки, оцінювання та обліку знань;
- встановлення ліміту часу, що відводиться на перевірку знань та оцінювання контрольних робіт, мінімізація трудомісткості контрольних заходів;
- систематичність здійснення контрольних заходів;
- встановлення єдиної системи вимог — стандартизація контролю;
- розробка системи тестів для досягнення максимально можливого рівня об'єктивності оцінювання знань;
- створення умов для самопідготовки, самоконтролю, індивідуальних консультацій, розширення варіативності завдань та способів реалізації контролю;
- адекватність завдань сучасним умовам господарювання;
- обґрунтований вибір методу контролю та розроблення відповідного інформаційно-методичного забезпечення.

Розв'язання проблеми підвищення якості підготовки спеціалістів з вищою освітою. З цією метою факультет іноземних мов здійснює діяльність, керуючись наступними ключовими принципами:

- систематичність і системність перевірки і оцінки знань;
- тематичність;
- індивідуальний характер перевірки і оцінки знань студентів;
- диференціація оцінювання успішності студентів;
- єдність вимог в оцінюванні знань;
- об'єктивність і гласність.

Означені принципи є регуляторами контролю навчальної роботи й оцінки знань студентів і визначають конкретні види, методи, форми її організації, критерії та норми оцінки знань студентів.

На факультеті іноземних мов практикуються традиційні види та форми перевірки знань, умінь і навичок студентів:

- попередня, поточна, тематична перевірка (міжсесійний контроль);
- курсові роботи, колоквиум, залік (рубіжний контроль);
- семестрові екзамени, державні екзамени, дипломні роботи (підсумковий та заключний контроль).

Міжсесійний контроль сприяє забезпеченню ритмічної роботи студентів, виробленню у них вміння чітко організувати свою працю, допомагає викладачеві своєчасно виявити невстигаючих і допомагати їм, організувати індивідуальні творчі заняття для найкраще підготовлених студентів. Результати міжсесійного контролю використовуються для внесення відповідних змін у матеріал, що вивчається на лекціях, зміст консультацій, індивідуальної роботи зі студентами, контрольних робіт, тощо.

Результати рубіжного, підсумкового та заключного контролю використовуються для визначення рівня успішності та якості знань студентів. Семестровий моніторинг проводиться на рівні кожної академічної групи зокрема та курсу в цілому, узагальнюється та аналізується.

На особливу увагу заслуговує питання контролю успішності навчання студентів у закладах вищої освіти з активним впровадженням кредитно-трансферної системи

навчання, під якою розуміють принципи і критерії поділу змісту навчального матеріалу на відносно самостійні частини; принципи акценту на самостійну навчальну роботу студентів; принцип поетапного оцінювання навчальних успіхів студентів, наростання індивідуального індексу, рейтингу (кредитно-трансферний контроль).

Семестровий контроль при кредитно-трансферній системі організації навчального процесу дає право не проводити екзамени і заліки у традиційній формі, що водночас не виключає їх проведення, якщо таке вважається за необхідне в силу специфіки навчальної дисципліни. Форму проведення підсумкового контролю (усна, письмова, тестування та ін.) визначається відповідною кафедрою та повідомляється студентам на початку вивчення навчального курсу. Найважливішим видом контролю залишаються іспити (випускні, а на випускових кафедрах - державні).

В цілому на факультеті прослідковується чітка тенденція до диверсифікації форм контролю успішності студентів, які уможливають забезпечення вищої якості надання освітніх послуг.

6. Реалізація права студентів на вільний вибір дисциплін (кластерів, спеціалізацій) та академічну мобільність.

Згідно ст. 62 Закону України «Про вищу освіту», особа, яка навчається у закладі вищої освіти, має право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менше як 25 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС. Вивчення студентами вибіркового дисциплін здійснюється згідно Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору (спеціалізації) в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

Згідно з робочими навчальними планами відповідних напрямів підготовки та спеціальностей до вибіркового дисциплін по кафедрі англійської мови та методики її навчання відносяться: Аналіз підручників з англійської мови, Інтерпретація тексту, Аналіз публіцистичного тексту, Граматичні проблеми перекладу (факультет іноземних мов); Історія англійської мови, Шкільний курс англійської мови в ЗОШ, Практикум англійської мови 2 частина, Мовна практика у початковій школі, Курсова робота з методики навчання англійської мови, Практичний курс англійської мови (факультет початкової освіти); Практичний курс англійської мови, Країнознавство, Історія англійської мови, Методика навчання англійської мови (факультет української філології). На кафедрі теорії та практики іноземних мов у 2018/2019 н.р. для вільного вибору студентів факультету іноземних мов I курсу спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (англійська)) запропоновано навчальні дисципліни «Практичний курс німецької / іспанської / французької мови», «Іврит», «Китайська мова»; II курсу спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) – «Лінгвокраїнознавство другої іноземної мови (французької)», «Порівняльна граматики української та англійської мов», «Порівняльна стилістика української та англійської мов», «Порівняльна лексикологія української та англійської мов»; III курсу спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) – «Порівняльна граматики української та англійської мов», «Порівняльна стилістика української та англійської мов», «Порівняльна лексикологія української та англійської мов», «Стилiстика»; 151-154по, 155пхо груп спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) – «Вибрані питання ТКAM»; 156пхф групи спеціальності 035 Філологія «Переклад науково-технічного тексту»; студентів факультету української філології I курсу спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), спеціалізація англійська мова – «Лексикологія англійської мови»; студентів факультету початкової освіти III курсу спеціальності 013 Початкова освіта (Мова і література (англійська)), спеціалізація англійська мова «Лексикологія».

У визначені терміни кафедрами здійснено підготовку робочих навчальних програм з дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для їх вивчення. Ознайомившись з переліком вибірових дисциплін, їх навчальними або робочими програмами та короткими анотаціями, студенти подали заяви на ім'я завідувачів кафедр про обрані ними дисципліни. Узагальнена інформація про вибір студентами дисциплін передана у деканати для укладання списків студентів для їх вивчення.

З метою реалізації права студентів на вільний вибір дисциплін кафедра іноземних мов пропонує курс «Іноземна мова за професійним спрямуванням».

На веб-сторінках кафедр оприлюднено навчальні, робочі програми навчальних дисциплін, анотації навчальних дисциплін вільного вибору студента, на дошці оголошень кафедр висвітлено коротку анотацію курсів.

Лаборантами кафедр зареєстровано заяви, завірені підписом студента і лаборанта. Після завершення запису лаборанти кафедр узагальнили подані заяви та сформулювали подання в деканат про кількість студентів, які обрали вибірові дисципліни кафедр, вказавши при цьому назву дисципліни, семестр викладання, кількість годин (аудиторних та поза аудиторних), форму контролю.

Завдяки реалізації програми академічної мобільності та діяльності кафедри на теренах міжнародної співпраці у 2018/2019 н. р. 19 студентів факультету іноземних мов отримали можливість навчатись у різних куточках світу за міжурядовими програмами академічної мобільності. Зокрема, студентка 4 курсу Січкара А. та 3 курсу Максименко Дар'я завершили своє семестрове навчання в Університеті Порту, а Ревнюк Володимир мав змогу продовжити своє перебування у рамках проекту Mobile+3 ще на 1 семестр, до 16 червня 2019 року. Студентки 3 курсу Жупаник Ольга та Крузель Валерія взяли участь в академічному обміні в Державній вищій школі професійної освіти імені Я.А. Коменського в м. Лешно. З 03.09.2018 по 31.07.2019 рр. студенти факультету іноземних мов Гончарова Альона та Невдахін Микита навчаються за програмою академічного обміну Уряду КНР за умовами двосторонньої Угоди між МОН України та Міністерством освіти КНР в Тяньцзіньському університеті іноземних мов (КНР). З 28.08.2018 по 01.02.2019 р. студентка факультету іноземних мов Курінна Дарія навчається за програмою академічного обміну Уряду КНР за умовами двосторонньої Угоди між МОН України та Міністерством освіти КНР в Пекінському педагогічному університеті (м. Пекін, КНР). З 03.09.2018 по 30.06.2019 рр. студентка факультету іноземних мов Потапенко Аліна навчається за програмою академічного обміну Stipendium Hungaricum в Печському університеті (м. Печ, Угорщина). З 01.09.2018 по 30.06.2019 рр. студент факультету іноземних мов Бойко Артур навчається за програмою академічного обміну Stipendium Hungaricum в Будапештському університеті імені Лоранда Етвеша (м. Будапешт, Угорщина). З 20.02.19 по 30.06.2019 р. студент факультету іноземних мов Валентин Дубов проходить семестрове навчання у партнерському навчальному закладі Державній Вищій школі професійної освіти імені Яна Амоса Коменського. З 01.10.2018 по 30.07.2019 рр. 8 студентів (ФІМ – Шпетна Олександра, Осіпчук Карина, Малишевська Катерина, Котовщук Анастасія, Баліцька Вікторія, Кавун Юлія, Швець Назар, Лелека Марина) продовжували своє навчання за програмою подвійного диплому в Інституті Європейської Культури Познанського університету імені Адама Міцкевича в м. Гнезно (Республіка Польща).

7. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання.

Однією з основних цілей розвитку інформаційного суспільства в Україні є забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх ІКТ у формуванні всебічно розвиненої особистості. У цьому контексті висуваються нові вимоги й до навчання іноземних мов. Однією з них є використання сучасних інформаційно-комунікаційних та медіа-комунікаційних технологій, які широко впроваджуються в практику викладання дисциплін кафедри англійської мови та методики її навчання.

Системним є їх використання як у навчальному процесі, так і під час самостійної роботи студентів. Завдяки широкому лінгводидактичному потенціалу засобів ІКТ їх використовують при опануванні різних аспектів мови, при формуванні іншомовної комунікативної компетентності у різних видах мовленнєвої діяльності

При навчанні практичної фонетики засоби ІКТ дозволяють прослуховувати звуки, слова, фрази та тексти, що вимовляють безпосередньо носії мови, яку вивчають студенти. При цьому є можливість скорегувати швидкість звучання відповідно до свого рівня сприйняття, розбити тексти на фрази, фрази на слова, прослухати певні фрагменти повторно, зіставити вимову з написанням. Використання мікрофона дозволяє оцінити правильність вимови студента, вказати на помилки та запропонувати вправи, спрямовані на корекцію фонетичних умінь.

При навчанні лексики застосування засобів ІКТ дозволяють продемонструвати різні аспекти слова (семіологічний, структурно-семантичний, функціонально-стильовий), репрезентувати його синонімічні та антонімічні зв'язки тощо. Аудіоможливості засобів ІКТ уможливають прослуховування слів з вуст носіїв мови. Засвоєнню лексичного матеріалу значною мірою сприяє онлайн додаток LongmanDictionary.

При навчанні граматики засоби ІКТ використовуються при опрацюванні будь-якого граматичного матеріалу. Вдале поєднання можливостей ІКТ (правильне розташування матеріалу, використання схем, таблиць, анімаційних елементів, голосового супроводу тощо) сприяє кращому засвоєнню матеріалу, адже в цьому випадку задіяні різні рецептори сприйняття. Необмеженість у часі при виконанні практичних завдань дозволяє студентам обрати ту швидкість, що є релевантною їхнім можливостям. Автоматичне оцінювання правильності виконання завдань вказує кожному студентові на рівень сформованості його вмінь і навичок, на його прогалини, на ті аспекти теоретичного матеріалу, що слід повторити чи вивчити детальніше, а після цього пропонує практичні вправи, спрямовані на повторне, додаткове опрацювання граматичного матеріалу, або, навпаки, визначивши рівень сформованості вмінь і навичок студента як достатній, пропонує йому складніші вправи, спрямовані на вдосконалення, поглиблення та поширення вже наявних знань, умінь і навичок.

При навчанні читання використання засобів ІКТ дозволяє обирати темп читання відповідний до рівня сформованості вмінь і навичок кожного студента, сприяє формуванню вміння працювати з додатковим інформаційно-довідниковим матеріалом для самостійного подолання перешкод, що виникають у процесі читання. Різноманітні вправи, запропоновані після сприйняття тексту, сприяють формуванню та розвитку вмінь знаходити в тексті інформацію різного змісту, здійснювати різні види аналізу тексту, перевірити правильність і глибину його розуміння.

При навчанні аудіюванню впровадження засобів ІКТ сприяє формуванню та розвитку фонетичних умінь і навичок, дозволяє прослуховувати текст зі швидкістю, що студент обирає самостійно відповідно до свого рівня володіння мовою, уможливорює повторне прослуховування фрагментів тексту для більш повного та адекватного їх розуміння. Вправи, що подаються після прослуховування, дозволяють проконтролювати правильність сприйняття прослуханого тексту.

При навчанні говорінню застосування засобів ІКТ сприяє формуванню та розвитку фонетичних умінь і навичок. Технічні можливості ІКТ дозволяють оцінити правильність вимови студента, вказати на помилки та запропонувати вправи для корекції вимови.

Широкі можливості для використання ІКТ надає комп'ютерний лінгфонний клас, який функціонує на факультеті іноземних мов. Заняття в комп'ютерному лінгфонному кабінеті проводяться за допомогою ліцензійного програмного забезпечення Joy Class Pro, яке дозволяє реалізовувати роботу з автентичним аудіо- та відеоматеріалом як під керівництвом викладача, так і самостійно. При роботі зі студентами використовується англійська мова програма "LINGUIST", яка складається з восьми основних розділів «Лексика», «Граматика», «Фонетика», «Теорія», «Інтернет», «Програми», «Тестування»,

«Мультимедійні програми» і забезпечує можливість роботи з текстовою, аудіо та відео інформацією, вправами та тестами. Залежно від етапу навчання викладач обирає відповідний розділ і ступінь складності матеріалу. Для молодшого етапу навчання цікавими є програми WAY AHEAD і BUSY BOARD, спрямовані на розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності в комплексі на трьох рівнях, що дозволяє викладачам регулювати ступінь складності матеріалу. Використання комп'ютерної програми DolynaA. SoundEnglish значною мірою сприяє активізації фонетичної компетентності студентів.

Таким чином, комп'ютерний клас уможливило не лише підвищення комп'ютерної грамотності студентів, а й створення системи використання мовних програм. Окрім того комп'ютерний клас надає доступ до автентичної довідкової літератури на електронних носіях. У процесі вивчення англійської мови особливу цінність складають такі автентичні інформаційно-довідкові джерела, як:

- електронний словник сучасної англійської мови (Longman Dictionary of Contemporary English),
- електронний Оксфордський словник в картинках (Oxford Picture Dictionary),
- електронні програми-тренажери:
- електронний словник підготовки до мовних екзаменів видавництва Лонгман (Longman Exam Dictionary),
- електронний Кембриджський тест вищого рівня (Cambridge Advanced Test),
- електронні тести на володіння англійською мовою різних рівнів (First Certificate Test, IELTS, TOEFL).

Працюючи з комп'ютером, кожний студент отримує можливість просуватися по програмі у своєму індивідуальному ритмі, вибираючи для себе оптимальний об'єм і швидкість вивчення матеріалу.

Комп'ютер забезпечує і всебічний (поточний, проміжний та підсумковий) контроль навчального процесу, при якому досягається більша об'єктивність оцінки, оскільки комп'ютер неупереджено оцінює роботу студентів.

Викладачами кафедри англійської мови та методики її навчання укладено комплекти тестових завдань для поточного і модульного контролю з практики усного і писемного мовлення, виконання яких проводиться в комп'ютерному класі за допомогою ліцензійного програмного забезпечення Joy Class Pro, що забезпечує об'єктивність та оперативність перевірки вивченого матеріалу.

Ще одна перевага комп'ютера як засобу навчання іноземним мовам – здатність збирати і аналізувати статистичну інформацію, що накопичується під час навчального процесу. Аналіз статистичних даних (кількість помилок; кількість правильних – неправильних відповідей; кількість звернень за допомогою; часу, витраченого на виконання окремих завдань і на всю програму в цілому і т.п.) дає можливість судити про рівень та якість сформованості знань.

Застосування мультимедійних технологій має також постійний характер на *заняттях з аудіопрактикуму, які проводяться у лінгафонному кабінеті*, котрий, за одностайної думки представників сучасної методичної науки, посідає одне із провідних місць при вивченні іноземної мови. Саме ЛК представлений тим комплексом мультимедійних, аудіовізуальних та інших навчальних засобів, котрі створюють найбільш сприятливі умови для роботи над мовою. Основною перевагою ЛК над іншими є можливість багаторежимної роботи над мовним матеріалом.

Робота лінгафонних кабінетів є потужною платформою застосування інформаційних та мультимедійних технологій, інтегрована в навчальний процес, і є його невід'ємною складовою, яка спрямована на забезпечення ефективної самостійної роботи студентів в таких її різновидах як:

- керована викладачем в рамках обов'язкового академічного заняття самостійна робота студента;
- самостійна робота студента в режимі виконання завдань лабораторної роботи;

- індивідуальна робота студента.

Одним із різновидів використання інформаційно-комунікаційних технологій у самостійній роботі студентів є виконання завдань з Video activity у домашніх умовах, що передбачає перегляд відео та подкастів на сайті <https://www.ted.com>, а потім виконання завдань, розроблених викладачами на основі відеоматеріалу. Під час виконання самостійної роботи студенти також використовують комп'ютери та аудіовізуальні засоби для підготовки та виконання лабораторних робіт, вони прослуховують аудіо, виконують тестування онлайн.

У процесі викладання дисциплін широко використовується також платформа Moodle переважно для роботи зі студентами, які навчаються за індивідуальним графіком, та для проведення підсумкового контролю. Розроблено тестові завдання з використанням тестових оболонок в електронному вигляді та на паперових носіях усіх фахових дисциплін. У системі дистанційного навчання Moodle завантажені необхідні навчальні ресурси: тексти лекцій і презентації до них, теми та завдання до практичних занять, глосарій, рекомендована основна і додаткова література, ІНДЗ, методичні рекомендації для написання курсових робіт, завдання для модульного та підсумкового контролю. Передбачені також завдання для здійснення зворотного зв'язку студента з викладачами, що засвідчує самостійне опрацювання ними лекційного матеріалу. Використовується комп'ютерна тестуюча система, що забезпечує можливість самоконтролю для студента.

У своїй навчально-методичній діяльності викладачі практичних і теоретичних дисциплін використовують різноманітні комп'ютерні технології: мультимедійні презентації, електронні таблиці, відеоматеріали, Інтернет-ресурси, програмне забезпечення до навчально-методичних комплексів, електронні словники, інтерактивні посібники з граматики. Вони відкривають доступ до нових джерел інформації; активізують навчально-підготовчу діяльність студентів, дають нові можливості для розвитку професійних навичок.

Викладачі кафедри використовують готові засоби ІКТ (мультимедійні засоби, презентації, комп'ютерні навчальні програми) або створюють власні, що дає можливість адаптувати зміст того чи іншого засобу ІКТ до рівня знань і вмінь конкретної групи студентів, наповнити його матеріалом, який був би їм цікавим, відповідав би навчальному плану і технічним можливостям. Комп'ютерна програма PowerPoint є найефективнішим засобом. Освітній потенціал цього нового технічного засобу навчання став суттєвою допомогою в здійсненні наочної підтримки іншомовного навчання студентів.

При викладанні практичних курсів з французької, німецької, іспанської, китайської мов, іноземної мови, іноземної мови за професійним спрямуванням, ділової іноземної мови та під час занять у лінгафонному кабінеті використовуються комп'ютерні технології та сучасні аудіосистеми (прослуховування автентичних записів, показ тематичних відеофільмів), що уможливають прослуховування текстів з вуст носіїв мови, сприяє формуванню та розвитку фонетичних умінь і навичок, дозволяє прослуховувати текст зі швидкістю, що студент обирає самостійно відповідно до свого рівня володіння мовою, уможливорює повторне прослуховування фрагментів тексту для більш повного та адекватного їх розуміння. Вправи, що подаються після прослуховування, дозволяють проконтролювати правильність сприйняття прослуханого тексту.

При викладанні дисциплін «Французька мова» та «Практичний курс французької мови» використовується навчально-методичний комплекс, який містить підручник та зошит, укомплектовані аудіо та відео дисками, як необхідний чинник засвоєння знань на кожному практичному занятті, у лінгафонному класі, у позааудиторний час, під час самостійної підготовки студентів.

Використання медіа-інформаційних технологій, як одного з напрямків ІКТ, на кафедрі теорії та практики іноземних мов здійснюється за такими основними напрямками: використання оригінальних онлайн-тестів соціальних сервісів, Web 2.0, Web 3.0, вільної енциклопедії Вікіпедія для самостійної роботи студентів, безкоштовних онлайн-аудіо-

відео-редакторів підготовки матеріалів для проведення занять (Youtube), Хмарних технологій (Google, ONLYOFFICE, Zoho Office Suite, Microsoft Office 365, Office Online, Облако@Mail.Ru).

Використовуючи комп'ютер чи телевізор, викладачі мають можливість організувати індивідуальну, парну й групову форми роботи. Наприклад, під час перегляду відеофрагменту у беззвучному режимі, студенти відтворюють ситуацію спілкування у власному мовленні. Така робота передбачає участь тієї кількості студентів, яка потрібна для інсценізації фрагменту. Також використання інформаційно-комунікативних технологій стає у пригоді для наближення навчальної ситуації до реальної під час рольових ігор, дискусій та обговорень.

Що ж стосується практичних занять, де відбувається узагальнення та систематизація знань студентів, використання комп'ютерних технологій допомагає структуруванню отриманих знань. Електронні тести, вікторини, схеми, відеофільми сприяють підвищенню результативності засвоєння навчального матеріалу, ефективному використанню часу на занятті, мають значну практичну спрямованість. На практичних заняттях також використовуються авторські та студентські презентації, які виводяться за допомогою мультимедійного проєктора на екран. При їх проведенні викладачі використовують презентації і як частину заняття (наприклад, у вступній частині для повторення раніше пройденого матеріалу), і як засіб звітності студентів про виконання індивідуального науково-дослідного завдання. В якості інформаційного наповнення презентації використовуються різні види інформації (текстова, аудіо, відео, графічна, анімація тощо).

8. Зміцнення матеріально-технічної бази факультету.

У звітному році кафедрою англійської мови та методики її навчання здійснено поповнення матеріально-технічної бази через:

- розробку нових та удосконалення діючих навчальних програм з дисциплін кафедри;

- постійне поповнення існуючого навчально-методичного фонду на рівні усіх його параметрів через підготовку нових роздаткових матеріалів викладачами кафедри;

- поповнення підручничкового фонду бібліотеки університету з фахових дисциплін.

У 2018/2019 н.р. до наукової бібліотеки УДПУ імені Павла Тичини були передані такі навчальні посібники та підручники:

1. Комар О.С. Навчально-методичний посібник. Вибрані питання теорії і практики перекладу : навчально-методичний посібник для студ. 1 курсу ОС “магістр” спец. “Середня освіта (Мова і література (англійська))” ф-тів іноз. мов закл. вищої освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини; уклад. О.С. Комар. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2018. – 130 с. **(17 прим.)**

2. Посібник з домашнього читання за твором В. Коллінз «Місячний камінь» для студентів IV курсу спеціальності «Мова та література (англійська)» ф-ів іноземних мов вищих закл. освіти/ [автори Ю. О. Біленька, Н.В. Шульга]. –Умань: ВІЗАВІ, 2018. – 25 с. **(5 прим.)**

3. Інструктивно-методичні рекомендації з дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» для студентів IV курсу спеціальності «Мова та література (англійська)» ф-ів іноземних мов вищих закл. освіти/ [автори Ю. О. Біленька, Н.В. Шульга]. –Умань: ВІЗАВІ, 2018. – 54 с. **(5 прим.)**

4. New language Leader. Advanced[^] Coursebook. – Pearson Education Limited, 2016. – 186 p. **(8 прим.)**

5. Clare A., Wilson J. Speak Out. Advanced Student's Book. – Pearson Education Ltd., 2015. – 175 p. **(7 прим.)**

6. Clare A., Wilson J. Speak Out. Advanced Workbook. – Pearson Education Ltd., 2015. – 95 p. (7 прим.)

7. Upstream. C1. Advanced. Student's Book / Virginia Evans, Lynda Edwards, Jenny Dooley. – Express Publishing, 2017. – 262 p. (29 прим.)

У 2018/2019 навчальному році бібліотечний фонд університету поповнено 27 посібниками (18 посібників у 2017-2018 н.р.) та 51 підручником (32 підручники у 2017/2018 н.р.).

Для оновлення та покращення матеріально-технічної бази у 2018/2019 н.р. кафедрою теорії та практики іноземних мов було придбано підручники:

- Серебрянська А. О. Іспанська мова для початківців / А. О. Серебрянська. – Вінниця : Нова Книга, 2015. – 544 с. (9 примірників)

- Переклад англомовних науково-технічних текстів: енергія / природні ресурси / транспорт / за ред. Л. М. Черноватого, О. В. Ребрія. – Вінниця : Нова Книга, 2017. – 264 с. (11 примірників).

В оцінці стану інформаційно-матеріального забезпечення кафедри іноземних мов можна засвідчити певне його покращення. В звітному році кафедрою здійснено:

- удосконалення діючих робочих програм;
- кафедра устаткувала 4 аудиторії (№2, №4) новими меблями та дошками, для зручної роботи на заняттях;
- поповнення банку інформаційних матеріалів медіа презентаціями модулів.

9. Завдання на наступний 2019/2020 навчальний рік.

Основними завданнями факультету іноземних мов на теренах академічної, наукової, міжнародної, виховної діяльності є такі:

- подальше удосконалення організації навчального процесу та підвищення якості освітніх послуг через щирше використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання під час викладання дисциплін кафедр та можливостей інтерактивної співпраці викладачів і студентів у системі Moodle;

- проведення тренінгів і семінарів для викладачів, присвячених впровадженню новітніх технологій навчання у навчальний процес у вищій школі;

- забезпечення відповідності базової фахової освіти викладачів факультету галузевій її приналежності через залучення фахівців - випускників класичних університетів;

- створення системи фахового (мовного) стажування викладачів в закладах освіти України та закордону;

- забезпечення викладання дисциплін методичного циклу на курсах післядипломної освіти при факультеті іноземних мов, які розпочинають роботу у жовтні 2019/2020 н.р.

- приведення тематики наукових досліджень у відповідність;

- підвищення ефективності навчання викладачів в аспірантурі та докторантурі за рахунок доаспірантської (докторантської) підготовки;

- подальша активізація та розширення змісту та форм роботи з міжнародної діяльності;

- активізація роботи викладачів та студентів факультету іноземних мов по участі в академічних та наукових програмах та фондах (типу ERASMUS MUNDUS, TESIS, INTAS, Freedom Support Act, Fulbright, IREX та ін.);

- удосконалення механізмів вчасної поінформованості щодо можливостей викладачів та студентів факультету на теренах міжнародної освіти через використання мережі ІНТЕРНЕТ.

- забезпечення проходження науково-педагогічними працівниками, докторантами, аспірантами та обдарованими студентами наукового стажування за кордоном, ознайомлення з передовими освітніми технологіями;

- публікації у виданнях, які мають імпакт-фактор та в інших виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science, Scopus та інших;
 - розробка механізмів залучення талановитої студентської молоді до наукової роботи в лабораторії навчання іноземних мов Регіонального центру навчання іноземних мов;
 - активізація участі студентів у II турі Всеукраїнської олімпіади;
 - подальший пошук та реалізація можливостей розвитку міжнародного співробітництва;
 - розповсюдження інформації про гранти та конкурси проектів в галузі освіти та науки, які оголошуються українськими та закордонними фондами і організаціями; сприяння участі викладачів та студентів у конкурсах на міжнародні гранти (Fulbright, CEU, CUPP, IREX тощо), міжнародні програми (ICCP, Au Pair, Work and Travel тощо);
 - розширення мережі міжнародних контактів факультету у руслі євроатлантичної та загальноєвропейської інтеграції, регулярного делегування її представників для участі в міжнародних конгресах, конференціях, семінарах з питань вищої освіти і міжнародної співпраці.
 - розширення діяльності студентських студій-гуртків, клубів за інтересами для налагодження системи художньо-творчої діяльності студентів;
 - активізація профорієнтаційної роботи шляхом проведення семінарів-тренінгів, батьківських зборів, Днів відкритих дверей, відвідання ярмарків вакансій та реалізація програми для викладачів «Плюс два»;
 - поліпшення матеріально-технічної бази факультету через оснащення навчальних аудиторій сучасними інформаційними засобами навчання, поповнення бібліотечних фондів навчально-методичною літературою;
- працювати у напрямі покращення якості підготовки курсових та випускних кваліфікаційних робіт.

10. Висновки та пропозиції для вдосконалення організації освітнього процесу, підвищення якості освіти.

1. Удосконалення якісного складу науково-педагогічних кадрів через:

- забезпечення відповідності базової фахової освіти викладачів факультету галузевій приналежності кафедр;
- створення системи наукового та фахового (мовного) стажування викладачів в установах освітньої галузі в Україні та за кордоном відповідно до напрямку професійно-практичної підготовки студентів на факультеті.

2. Розвиток рівня та напрямів підготовки фахівців у відповідності до потреб ринку праці через:

- проведення систематичного моніторингу динаміки робочих місць;
- закріплення випускників на робочих місцях у процесі навчальних та навчально-виробничих практик;
- розширення обсягів навчання кращих студентів старших курсів за індивідуальним планом;
- розширення обсягів навчання за цільовими квотами,
- моніторинг педагогічної діяльності випускників та надання їм цільової науково-методичної та практичної підготовки впродовж перших років педагогічної роботи.

3. Поліпшення навчально-методичної роботи

Працюючи в рамках ЄКТС, факультет виходить з таких положень:

- кредитно-трансферна система підготовки фахівців — це не тільки один із шляхів оптимізації навчального процесу, це визнаний європейський стандарт та інструмент реалізації завдань мобільності студента і викладача, отже, й важливий

чинник входження національної системи освіти до спільного «Європейського освітнього простору»;

- кредитно-трансферна система контролю знань — це фактор, що стимулює студента і викладача до систематичної роботи впродовж семестру;
- можливість встановлення чіткої індивідуальної траєкторії здобуття вищої освіти, в якій враховуються всі види робіт студента, всі навчальні здобутки під час навчання в різних університетах. Це й можливість переривати навчання, а потім з урахуванням накопичених кредитів продовжувати його, і за такої системи здійснюється більш об'єктивне оцінювання навчальних досягнень студента, що певним чином унеможлиблює суб'єктивне ставлення до нього викладача.
- відповідно до вимог Європейського співтовариства, система оцінювання кожної країни повинна бути сумісною з розробленою і запровадженою Європейською кредитно-трансферною системою (ECTS). Накопичувальна система кредитів дасть змогу ефективно працювати в рамках концепції "навчання впродовж життя", створити унікальну можливість для людини з погляду її саморозвитку, самовдосконалення й утвердження на професійній ниві.

В рамках ЄКТС факультет працює на підвищення ролі студента як суб'єкта освітньої діяльності через:

- підвищення ролі студента як суб'єкта освітньої діяльності завдяки його участі у формуванні індивідуального плану;
- підвищення його відповідальності за результати навчання;
- самоорганізацію власної освіти;
- участь в науковій, творчій та в управлінській діяльності;
- активне залучення органів студентського самоврядування до управління якістю навчального процесу та якістю вищої освіти.

Стратегічні напрями вдосконалення процесу підготовки фахівців на факультеті:

- створення комп'ютерної мережі вищої освіти з використанням технологій Інтернету;
- створення бази даних науково-дослідних і науково-методичних робіт у галузі вищої освіти;
- створення банку даних державних стандартів вищої освіти;
- створення умов для обміну передовим міжнародним досвідом щодо практики введення сучасних інформаційних технологій у традиційні сфери соціально-економічного розвитку, їхнього реформування та вдосконалення;
- створення використання сучасних засобів інформаційних технологій, інформаційних телекомунікацій і баз даних для інформаційної підтримки навчального процесу, забезпечення можливості віддаленого доступу педагогів і тих, хто навчається, до наукової і навчально-методичної інформації.

В рамках проекту «Шкільний вчитель нового покоління»:

- розробка типової програми з методики навчання англійської мови, яка враховує національні й міжнародні освітні пріоритети;
- узгодження вимог до педагогічної практики (зміст, структура, організація, тривалість, оцінювання) та посилення її методичного компоненту.
- запровадження ефективних форм методичної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови, наприклад, інтерактивні лекції, мультимедійні презентації та інші комп'ютерні навчальні технології, методичні майстерні, навчально-дослідницькі проекти;
- забезпечення єдиних підходів до оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Методика навчання англійської мови», а саме: кількість видів і форм контролю; критерії оцінювання; зміст і обсяг питань підсумкового контролю.

4. Активізація науково-дослідної роботи через:

1. Розробку системи управління якості наукової діяльності факультету на основі гармонійного поєднання кількісного та якісного показників обліку конкурентноздатності та визнання на державному й міжнародному рівнях результатів наукових досліджень;
2. Приведення тематики наукових досліджень викладачів факультету у відповідність галузевій приналежності кафедр;
3. Підвищення ефективності навчання в аспірантурі та докторантурі за рахунок доаспірантської (докторантської) підготовки;
4. Оптимізацію роботи трьох науково-дослідних лабораторій факультету
7. Поліпшення видавничої діяльності факультету, видання наукових та навчально-методичних праць;
8. Публікацію за кордоном у провідних наукових та науково-технічних виданнях наукових результатів, які не є конфіденційною інформацією;

Студентська наука:

1. Забезпечення якісної перебудови навчального процесу на основі максимальної інтеграції науково-дослідної та навчальної діяльності;
2. Розробка механізмів залучення талановитої молоді до наукової роботи в наукових лабораторіях факультету;
3. Уведення в навчальні плани спеціальностей ОС «бакалавр» дипломних робіт як провідної форми фахової підготовки студентів, які мають високі досягнення в науковій роботі;
4. Продовження роботи з корегування робочих навчальних планів з метою забезпечення вивчення кожним студентом протягом навчання (за освітніми ступенями бакалавр і магістр) не менше однієї дисципліни науково-дослідної спрямованості;
5. Здійснення підбору бажаючих студентів (передусім із студентів, які займалися науковою роботою) для вступу в аспірантуру на наступний навчальний рік, як на умовах бюджетного фінансування, так і на контрактній основі;
6. Активізація участі у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт і Всеукраїнської олімпіади за всіма відповідними напрямками і дисциплінами;
7. Введення в практику залучення до керівництва студентською науковою роботою аспірантів;
8. Видання періодичного збірника студентських наукових праць;

5. Подальший розвиток міжнародної діяльності факультету через:

- пошук та реалізацію можливостей розвитку міжнародного співробітництва факультету;
- розповсюдження інформації про гранти та конкурси проектів в галузі освіти та науки, які оголошуються українськими та закордонними фондами і організаціями; сприяння участі викладачів та студентів у конкурсах на міжнародні гранти, міжнародні програми, допомагає викладачам і студентам пройти стажування або виробничу практику за кордоном.
- розширення мережі міжнародних контактів у руслі євроатлантичної та загальноєвропейської інтеграції, регулярного делегування своїх представників для участі в міжнародних конгресах, конференціях, семінарах з питань вищої освіти і міжнародної співпраці.
- сприяння вивченню культури та мов країн світу за допомогою реалізації дискусійних і культурно-просвітницьких програм.
- проведення евристичних й теоретичних досліджень у різних галузях освітньо-наукової діяльності;
- підготовку і реалізацію спільних міжнародних науково-освітніх проектів та літніх шкіл;
- розробку та розповсюдження навчально-методичної літератури, організацію науково-практичних конференцій, тренінгів та семінарів з актуальних питань вітчизняної та закордонної освіти, розвитку міжнародного співробітництва;

- інформування підрозділів університету про міжнародні освітні організації, програми, фонди, а також про участь студентів, науковців, молодих спеціалістів у конкурсах на здобуття стипендій та грантів;
- налагодження співробітництва з освітніми та іншими організаціями в Україні та за її межами;
- розширення контактів у сфері спільного виконання науково-практичних проєктів (шляхом створення спільних творчих колективів);
- розробка посібників, укладання монографій за результатами досліджень, проведення наукових конференцій, дискусій, семінарів, тренінгів, розробку методичних рекомендацій тощо;
- забезпечення підвищення якості підготовки спеціалістів для школи та вдосконалення наукової кваліфікації професорсько-викладацького складу університету;
- організацію процесу навчання студентів на основі використання результатів досліджень, підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації і обмін викладачами-науковцями й студентами з польськими ВНЗ;
- організація спільних наукових досліджень у контакті із закордонними ВНЗ, закладами освіти, культури і науки, науковими та культурно-освітніми фундаціями, громадськими організаціями шляхом координації тематики наукових робіт, організації спільних наукових досліджень, проведення конференцій, нарад;
- здійснення видавничої діяльності (випуск інформаційно-методичної літератури, книг, брошур, посібників, бібліографічних покажчиків, оглядів тощо);
- проведення культурно-просвітницької роботи, організація лекцій, виставок з метою популяризації міжнародного співробітництва;
- створення бази даних з кіно-відео-аудіо-фотоматеріалами, літературою, електронними виданнями і добіркою Інтернет-ресурсів.

6. Удосконалення виховної роботи факультету через

- Розширення діяльності студентських студій-гуртків, клубів за інтересами для налагодження системи художньо-творчої діяльності студентів;
- Проведення роботи щодо захисту прав та інтересів студентів;
- Встановлення міжфакультетських, міжвузівських зв'язків;
- Інформування студентів про діяльність ССВ;
- Активізацію та приведення в систему міжфакультетських зв'язків на рівні університету;
- Якісне удосконалення співробітництва з молодіжними організаціями та студентами інших ВНЗ;
- Вироблення механізмів розгляду пропозицій студентів, незалежно від їхньої участі у студентському самоврядуванні;
- Покращення поінформованості та поширення позитивного досвіду діяльності органів студентського самоврядування;
- Поліпшення роботи по налагодженню зв'язків зі студентством вузів закордону.

Декан факультету

Постоленко І.С.